De toezichthoudende taak van de Raad voor de Kinderbescherming

Het ondergeschoven kind

Inhoudsopgave

	Voorwoord	**4**
	Samenvatting, conclusies en aanbevelingen	**5**
1	**Inleiding**	**11**
1.1	Aanleiding	11
1.2	Doel- en probleemstelling	12
1.3	Onderzoeksaanpak	12
1.3.1	Afbakening	12
1.3.2	Onderzoeksmethoden	13
1.3.3	Analysekader	14
1.4	Organisatie van de RvdK	14
1.5	Leeswijzer	15
2	**Binnenkomst vonnis en termijnbewaking**	**16**
2.1	Binnenkomst vonnis	16
2.2	Termijnbewaking	17
2.3	Bevindingen Inspecties	19
2.3.1	De binnenkomst van de vonnissen	19
2.3.2	Het uitvoeren van termijnbewaking	19
2.4	Deelconclusie	21
3	**Inhoudelijke toetsing**	**22**
3.1	Proces van de inhoudelijke toetsing	22
3.1.1	De inhoudelijke toetsing	22
3.1.2	Direct akkoord met de rapportage	23
3.1.3	Niet direct akkoord met de rapportage	26
3.2	Aanwijzingsbevoegdheid	28
3.3	Bevindingen Inspecties	29
3.3.1	De inhoudelijke toetsing	29
3.3.2	Niet direct akkoord met de rapportage	30
3.3.3	Auditrapport RvdK	31
3.4	Deelconclusie	32
4	**Belang en zichtbaarheid**	**34**
4.1	Belang van de toezichthoudende taak op papier	34
4.1.1	Wettelijke beoging van deze taak	34
4.1.2	Visie RvdK op deze taak	35

4.1.3	Benadrukt belang vanuit eerdere Inspectie-onderzoeken	36
4.2	Bevindingen Inspecties	36
4.2.1	Belang van de toezichthoudende taak	36
4.2.2	Zichtbaarheid bij partners	37
4.3	Deelconclusie	38
	Bijlagen	
I	**Wederhoortabel**	**40**
II	**Bronnenlijst**	**43**
III	**Afkortingen**	**45**

Voorwoord

Voor u ligt het rapport dat de Inspectie Justitie en Veiligheid en de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (hierna: de Inspecties) hebben opgesteld over de toezichthoudende taak van de Raad voor de Kinderbescherming (hierna: RvdK) op de jeugdreclassering.

De RvdK vervult met de toezichthoudende taak een waarborgfunctie door het bewaken van continuïteit en samenhang in de jeugdstrafrechtketen. De Inspecties constateren dat de wijze waarop de RvdK deze taak nu uitvoert hier onvoldoende aan bijdraagt. De Inspecties betreuren dit. Zij zien meerwaarde in de onafhankelijke positie en overstijgende blik van de RvdK in de jeugdstrafrechtketen. De RvdK kan, met de uitvoering van de toezichthoudende taak, signaleren en tijdig bijsturen op de jeugdreclassering. Hij draagt daardoor bij aan een tijdige en adequate reactie op het gedrag van jongeren.

Volgens de Inspecties is dan ook verbetering op deze taak noodzakelijk. Zij zien dat de uitvoering van de toezichthoudende taak onder druk staat omdat andere taken een grotere prioriteit hebben. Dit maakt deze taak ‘het ondergeschoven kind’.

De medewerkers van de RvdK die de toezichthoudende taak uitvoeren zijn zeer betrokken en zien veel meerwaarde in de uitvoering hiervan. Zij maken zich echter ook zorgen om de taak zoals deze nu wordt uitgevoerd. In verschillende regio’s is de RvdK met de keten op zoek naar hoe hij de effectiviteit van deze taak binnen de jeugdstrafrechtketen kan vergroten door deze anders vorm te geven. De Inspecties staan hier positief tegenover zolang de RvdK zijn waarborgfunctie behoudt en rechtsongelijkheid voorkomt.

Tot slot willen de Inspecties de betrokken medewerkers van de RvdK, officieren van justitie en jeugdreclasseerders bedanken voor hun tijd en inzet voor dit onderzoek.

Namens de Inspecties,

J.G. Bos
Inspecteur-generaal Inspectie Justitie en Veiligheid

Samenvatting, conclusies en aanbevelingen

Inleiding

De Inspectie Justitie en Veiligheid en de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (hierna: de Inspecties) houden toezicht op de Raad voor de Kinderbescherming (hierna: RvdK). De RvdK vervult binnen de jeugdstrafrechtketen een belangrijke rol. Zo bewaakt hij de continuïteit en borgt de samenhang tussen de verschillende activiteiten van partners in de jeugdstrafrechtketen. De toezichthoudende taak van de RvdK op de jeugdreclassering is hier een onderdeel van.[1] De RvdK toetst de aangeleverde rapportages van de jeugdreclassering inhoudelijk aan de hand van landelijke criteria. Ook bewaakt de RvdK de termijnen van de jeugdreclasseringsmaatregelen en de bijbehorende op te leveren rapportages. Waar nodig intervenieert de RvdK door de jeugdreclassering aan te spreken op overschrijding van termijnen of op gebrekkige kwaliteit van de rapportages. De RvdK kan, als daar aanleiding toe is, de jeugdreclassering een aanwijzing geven.[2]

Aanleiding onderzoek

De afgelopen jaren is de context waarin de RvdK werkt sterk veranderd. Waar de RvdK voorheen een schakel vormde in het berichtenverkeer tussen Openbaar Ministerie (hierna: OM) en gecertificeerde instellingen[3] (hierna: GI's), verloopt dit nu bij de gedwongen Toezicht en Begeleiding rechtstreeks. De RvdK ontvangt nog wel een kopie van de berichten die het OM en de GI's onderling uitwisselen. Deze verandering in het berichtenverkeer heeft gevolgen voor de werkprocessen bij de RvdK. De RvdK moet ervoor zorgen dat hij zijn toezichthoudende taak goed blijft uitvoeren.

Ook zijn eerdere signalen over de toezichthoudende taak uit twee inspectieonderzoeken aanleiding voor dit onderzoek. Tijdens de uitvoering van het onderzoek Jeugdreclassering[4] is naar voren gekomen dat er grote diversiteit bestaat in de wijze waarop de RvdK landelijk zijn toezichthoudende taak invult. Ook in het casusonderzoek Nissewaard[5] constateerden de Inspecties verbeterpunten ten aanzien van de toezichthoudende taak op de jeugdreclassering.

---

1 Artikel 77hh, Wetboek van Strafrecht.
2 Artikel 77hh, Wetboek van Strafrecht.
3 Gecertificeerde instellingen worden van overheidswege gecertificeerd om maatregelen in het kader van de jeugdreclassering en jeugdbescherming te mogen uitvoeren.
4 Onderzoek Jeugdreclassering- Vakmanschap binnen kaders. Inspectie Justitie en Veiligheid. Gepubliceerd in 2018.
5 Casusonderzoek Nissewaard- Onderzoek naar aanleiding van het onverwacht overlijden van een jongere. Inspectie Gezondheidszorg en jeugd en Inspectie Justitie en Veiligheid. Gepubliceerd in 2017.

Centrale vraag

Voor het onderzoek formuleerden de Inspecties de volgende centrale vraag:

Op welke wijze geeft de Raad voor de Kinderbescherming invulling aan zijn toezichthoudende taak op de jeugdreclassering?

Om de centrale vraag te kunnen beantwoorden, moeten de Inspecties de volgende onderzoeksvragen beantwoorden:

1. *Hoe voert de RvdK de toetsing op de inhoud van de rapportages en de bewaking van de termijnen uit?*

2. *Op welke wijze handelt de RvdK wanneer hij bemerkt dat de aangeleverde rapportage van de GI niet aan de eigen landelijke toetsingscriteria voldoet of dat termijnen niet worden gehaald?*

3. *Hoe zorgt de RvdK ervoor dat hij die informatie aangeleverd krijgt die hij nodig heeft om zijn toezichthoudende taak uit te kunnen voeren?*

Het onderzoek is gericht op de taakuitvoering van de RvdK. De Inspecties betrokken het OM en de GI's in dit onderzoek omdat de RvdK voor een goede uitvoering van deze taak mede afhankelijk is van deze partners in de jeugdstrafrechtketen.

Onderzoeksmethoden

De Inspecties gebruikten in dit onderzoek verschillende onderzoeksmethoden. Om zicht te krijgen op de toezichthoudende taak vroegen zij bij de RvdK documenten op. Dit betroffen onder andere werkprocessen over de toezichthoudende taak, de landelijke toetsingscriteria die de RvdK bij de toetsing gebruikt en samenwerkingsafspraken met de GI's en het OM. Vervolgens namen de Inspecties interviews af bij medewerkers van de RvdK, deden zij dossierstudie en hielden zij groepsinterviews bij GI's en OM. Op veertien raadslocaties spraken zij met in totaal tweeëntwintig toetsers en dertien medewerkers die de administratieve ondersteuning van deze taak uitvoeren.

Conclusie centrale vraag

Op welke wijze geeft de Raad voor de Kinderbescherming invulling aan zijn toezichthoudende taak op de jeugdreclassering?

De wijze waarop de RvdK nu uitvoering geeft aan de toezichthoudende taak draagt onvoldoende bij aan de borging van continuïteit en samenhang binnen de jeugdstrafrechtketen. Daarmee maakt de RvdK zijn toezichthoudende taak onvoldoende waar. Hier is volgens de Inspecties verbetering op noodzakelijk. Medewerkers van de RvdK geven nu prioriteit aan andere taken waardoor de toezichthoudende taak hieraan ondergeschoven raakt. De Inspecties rekenen het de RvdK aan dat hij dit in 2014 zelf al constateerde in de destijds verrichtte audit en er geen merkbare verbetering is opgetreden.

Hieronder beschrijven de Inspecties de conclusies op de onderzoeksvragen en beschrijven zij waar zij risico's zien.

Conclusie onderzoeksvraag 1

1. Hoe voert de RvdK de toetsing op de inhoud van de rapportages en de bewaking van de termijnen uit?

De Inspecties concluderen dat medewerkers van de RvdK die rapportages toetsen dit inhoudelijk op uiteenlopende wijze doen. Dit komt doordat per locatie niet dezelfde tijd of capaciteit voor de uitvoering van deze taak beschikbaar is. Omdat daarnaast het gebruik van het handelingskader, met het daarin opgenomen toetsingskader, niet verplicht is vindt er ook geen sturing plaats. De Inspecties vinden het onwenselijk dat de inhoudelijke toetsing op te uiteenlopende wijze plaatsvindt. Voor jongeren van wie de RvdK de rapportages niet of nauwelijks toetst, vindt onvoldoende borging van samenhang en continuïteit in de jeugdstrafrechtketen plaats.

De Inspecties concluderen tevens dat de RvdK op verschillende wijze invulling geeft aan de termijnbewaking. Ook hier speelt het verschil in tijd en capaciteit een rol die per locatie voor de uitvoering van deze taak beschikbaar is. Daarnaast ontbreekt het tijdens dit Inspectieonderzoek nog aan een uniform werkproces voor de administratie die deze taak grotendeels uitvoert. De Inspecties vinden het onwenselijk dat de RvdK termijnbewaking op verschillende manieren uitvoert. Hierdoor ontstaat het risico dat rapportages ontbreken en er geen toetsing is waardoor jongeren mogelijk niet de optimale aanpak binnen hun begeleiding ontvangen. Een zorgvuldige regie en sturing op de continuïteit en samenhang in het individuele strafrechtelijke traject van jongeren is hierdoor niet gewaarborgd.

Aanbevelingen aan de RvdK

- **Geef meer invulling aan de toezichthoudende taak zodat deze van meerwaarde is voor de jongere binnen de jeugdstrafrechtketen. Betrek hierbij de partners uit de jeugdstrafrechtketen**
- **Zorg daarbij voor een ondergrens van wat je minimaal binnen de toetsing uitvoert, bijvoorbeeld door het verplichten van het gebruik van het handelingskader**
- **Realiseer daarbij uitvoering van termijnbewaking in het gehele land**

Conclusie onderzoeksvraag 2

2. Op welke wijze handelt de RvdK wanneer hij bemerkt dat de aangeleverde rapportage van de GI niet aan de eigen landelijke toetsingscriteria voldoet of dat termijnen niet worden gehaald?

De Inspecties concluderen dat toetsers verschillend handelen, weinig escaleren* en de wettelijke aanwijzingsbevoegdheid bijna nooit inzetten. Een van de redenen dat toetsers weinig escaleren is dat er geen escalatiemodel meer bestaat. Voorheen vond escalatie plaats door het inzetten van de teamleider. Na het wegvallen van de teamleiders is geen nieuw escalatiemodel ingevoerd. Toetser weten hierdoor niet meer hoe ze kunnen escaleren. Daarnaast zijn toetsers naar eigen zeggen aarzelend over escalatie omdat zij de relatie met de jeugdreclasseerder belangrijk vinden en deze voor een individuele casus niet op het spel zetten. Die relatie is belangrijk, maar de RvdK heeft ook zijn onafhankelijke taak uit te voeren. Hij hoort in te grijpen als dit in het belang van de jongere is, zodat deze de juiste interventie krijgt. De Inspecties vinden het ongewenst dat toetsers nu mogelijk niet ingrijpen wanneer dit wel in het belang is van een jongere.

**Onder escaleren verstaan de Inspecties het betrekken van een andere functionaris(sen) bij het beoordelen van de casus als de toetser en jeugdreclasseerder er onderling niet uitkomen.*

Aanbeveling aan de RvdK

- **Creëer duidelijkheid over de mogelijkheden tot escaleren, bijvoorbeeld door het opstellen van een escalatiemodel waarin medewerkers onder andere handvatten aangeboden krijgen om op basis van de feiten/inhoud van de casus de juiste interventie te kiezen**
- **Bekijk of je de toezichthoudende taak kunt versterken door tijdig het voornemen tot het geven van een aanwijzing kenbaar te maken of een aanwijzing te geven**

Conclusie onderzoeksvraag 3

3. Hoe zorgt de RvdK ervoor dat hij die informatie aangeleverd krijgt die hij nodig heeft om zijn toezichthoudende taak uit te kunnen voeren?

De Inspecties concluderen dat de RvdK tijdig geïnformeerd wordt na uitspreken van een nieuwe jeugdreclasseringsmaatregel. Echter op de locaties waar termijnbewaking ontbreekt, is onbekend welke rapportages de GI's aanleveren voor toetsing en of dit binnen de afgesproken termijnen gebeurt. In de conclusie van onderzoeksvraag 1 zijn de Inspecties verder ingegaan op de risico's die dit met zich mee brengt en formuleerden zij hierop aanbevelingen.

De mate waarin de RvdK door de jeugdreclassering bij een (voornemen tot) terugmelding betrokken wordt wisselt. Dit komt doordat medewerkers van de RvdK, GI en OM de wet op dit punt verschillend interpreteren en eenduidige afspraken ontbreken. In gevallen waar zijn betrokkenheid ontbreekt, kan de RvdK de samenhang en continuïteit in de jeugdstrafrechtketen voor een jongere niet goed borgen. De Inspecties vinden dit een onwenselijke situatie omdat dit willekeur in de hand werkt en onduidelijkheid in stand houdt.

Aanbeveling aan de RvdK

- **Maak landelijke eenduidig sluitende afspraken met GI en OM over ieders taken, rollen en verantwoordelijkheden bij het overtreden van (bijzondere) voorwaarden**

Belang van de toezichthoudende taak

De Inspecties zien risico's voor de meerwaarde van deze taak zowel binnen de RvdK als voor de partners in de jeugdstrafrechtketen. Dit komt door hoe de RvdK zijn toezichthoudende taak in combinatie met de bredere casusregietaken nu uitvoert. De kennis en expertise over het jeugdstrafrecht en de toezichthoudende taak zit bij een kleine groep medewerkers. Het vertrek van medewerkers en het gebrek aan (bij-/na-) scholing op deze specifieke taak, maakt dat de kennis die nodig is voor een goede uitoefening van deze taak verdwijnt. De Inspecties achten behoud en overdracht van die bredere kennis noodzakelijk.

Voor ketenpartners is naar eigen zeggen nauwelijks inzichtelijk hoe de RvdK aan de toezichthoudende taak invulling geeft. Dit komt onder andere doordat de GI, het OM en de jongere geen terugkoppeling krijgen van de RvdK na het verrichten van een toetsing. Deze taak neemt daardoor nu geen expliciete plek in de borging en samenhang van de jeugdstrafrechtketen in.

Aanbevelingen aan de RvdK

- **Borg de kennis en expertise over de toezichthoudende taak, voor zowel toetsers als voor administratief ondersteuners, breed in de organisatie**
- **Werk transparant; maak, voor het bereiken van meerwaarde binnen de jeugdstrafrechtketen, aan je partners inzichtelijk wat je doet, hebt gedaan en welk doel dit dient binnen de uitvoering van de toezichthoudende taak**

Vervolg

De Inspecties verwachten dat de RvdK met de aanbevelingen aan de slag gaat. Om de voortgang op de verbeteracties te monitoren verwachten de Inspecties dat de RvdK zo snel mogelijk, maar in ieder geval binnen drie maanden na publicatie van dit rapport, een verbeterplan oplevert. In dit plan willen de Inspecties zien:

- welke verbetermaatregelen de RvdK heeft ingezet op de aanbevelingen;
- dat de RvdK de aanbevelingen uit zijn auditrapport van 2014 meeneemt;
- op welke wijze de RvdK de sturing op deze taak organiseert;
- hoe de RvdK steun aan medewerkers in de uitvoering van deze taak borgt;
- op welke manier de RvdK eenduidigheid in de uitvoering van deze taak bewerkstelligt.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Raad voor de Kinderbescherming (hierna: RvdK) is een uitvoeringsorganisatie van het ministerie van Justitie en Veiligheid en handelt vanuit het belang van het kind in situaties dat het ernstig in de knel dreigt te raken of ernstige schade dreigt op te lopen. [6] De RvdK functioneert op het snijvlak van pedagogiek en recht. De straftaken zijn een onderdeel van de verschillende taken van de RvdK.[7]

De RvdK vervult een belangrijke rol in het bewaken van continuïteit en het borgen van samenhang tussen verschillende activiteiten die partners in de jeugdstrafrechtketen uitvoeren. De toezichthoudende taak op de jeugdreclassering is hier een onderdeel van. Er is wettelijk geregeld dat de RvdK toezicht houdt op de uitvoering van jeugdreclasseringswerkzaamheden en hij bevoegd is om de Gecertificeerde Instellingen (hierna: GI's) aanwijzingen te geven.[8]

Een eerste aanleiding voor dit onderzoek door de Inspecties is dat de afgelopen jaren de context waarin de RvdK werkt sterk is veranderd. Voorheen verliep het berichtenverkeer tussen GI's en het Openbaar Ministerie (hierna: OM) via de RvdK. Het berichtenverkeer tussen GI en OM verloopt nu bij de gedwongen Toezicht en Begeleiding rechtstreeks. De RvdK ontvangt nog wel een afschrift van de berichten die zij onderling uitwisselen. Deze verandering heeft gevolgen voor de werkprocessen bij de RvdK. Om de samenhang en continuïteit in de strafrechtketen te bewaren moet de RvdK ervoor zorgen dat hij zijn toezichthoudende taak blijft uitvoeren, ondanks het wegvallen van de schakelfunctie in de communicatie tussen GI's en OM.

Naast de veranderde context, dragen signalen over de toezichthoudende taak uit twee eerder verrichte Inspectieonderzoeken bij aan de beslissing om dit onderzoek naar de toezichthoudende taak uit te voeren. Tijdens de uitvoering van het onderzoek Jeugdreclassering[9], dat de Inspectie Justitie en Veiligheid (hierna Inspectie JenV) in 2018 heeft gepubliceerd, is naar voren gekomen dat er grote

[6] www.kinderbescherming.nl.
[7] Het Kwaliteitskader van de RvdK (2016) noemt de volgende vijf taken: beschermingstaken; adviestaak Gezag en Omgang na scheiding; afstand, screening, adoptie en afstammingsvragen; straftaken; overige (advies)taken.
[8] Artikel 77hh, Wetboek van Strafrecht.
[9] Onderzoek Jeugdreclassering- Vakmanschap binnen kaders. Inspectie Justitie en Veiligheid. Gepubliceerd in 2018.

diversiteit bestaat in de wijze waarop de RvdK landelijk zijn toezichthoudende taak invult. Ook in het calamiteitenonderzoek 'casusonderzoek Nissewaard'[10] hebben de Inspectie JenV en de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (hierna: Inspecties) verbeterpunten geconstateerd in de toezichthoudende taak op de jeugdreclassering. De maatregelen die daar getroffen zijn en die tot een verbetering in de uitvoering van de toezichthoudende taak hebben geleid, zijn in voorliggend rapport meegenomen.[11]

1.2 Doel- en probleemstelling

De RvdK draagt met de toezichthoudende taak bij aan een tijdige en adequate reactie op het gedrag van jongeren. Een goede uitvoering van deze taak vergroot de mogelijkheid dat de begeleiding door de jeugdreclassering verdere problemen voor jongeren voorkomt.

De centrale vraag van dit onderzoek is:

Op welke wijze geeft de Raad voor de Kinderbescherming invulling aan zijn toezichthoudende taak op de jeugdreclassering?

Om de centrale vraag te kunnen beantwoorden, zullen de Inspecties eerst de volgende onderzoeksvragen beantwoorden:

1. Hoe voert de RvdK de toetsing op de inhoud van de rapportages en de bewaking van de termijnen uit?
2. Op welke wijze handelt de RvdK wanneer hij bemerkt dat de aangeleverde rapportage van de GI niet aan de eigen landelijke toetsingscriteria voldoet of dat termijnen niet worden gehaald?
3. Hoe zorgt de RvdK ervoor dat hij die informatie aangeleverd krijgt die hij nodig heeft om zijn toezichthoudende taak uit te kunnen voeren?

De RvdK is voor een goede uitvoering van de toezichthoudende taak afhankelijk van de andere partners in de jeugdstrafrechtketen. Daarom nemen de Inspecties het OM en de GI's mee in het onderzoek, terwijl dit onderzoek zich niet expliciet op de jeugdstrafrechtketen richt.

1.3 Onderzoeksaanpak

1.3.1 Afbakening

De toezichthoudende taak is van toepassing op minderjarige jongeren met jeugdreclassering, meerderjarige jongeren met jeugdreclassering en minderjarige jongeren met (volwassen)reclassering. Op peildatum 31 december 2017 hadden 6360 personen van 12 tot en met 22 jaar een jeugdreclasseringsmaatregel.[12] Volgens de drie reclasseringsorganisaties[13] (hierna: 3RO) betrof de groep

[10] Casusonderzoek Nissewaard- Onderzoek naar aanleiding van het onverwacht overlijden van een jongere. Inspectie Gezondheidszorg en jeugd en Inspectie Justitie en Veiligheid. Gepubliceerd in 2017.
[11] De Inspecties ontvingen begin maart 2018 een verbeterplan en vernamen half september 2018 de voortgang hierop.
[12] Uit Jeugdbescherming en jeugdreclassering 2017. Centraal Bureau voor de Statistiek. Gepubliceerd in 2018.
[13] 3RO bestaat uit Reclassering Nederland, Stichting Verslavingsreclassering GGZ en Leger des Heils Jeugdbescherming & Reclassering.

minderjarigen met reclasseringstoezicht vanuit een volwassen reclasseringsorganisatie op 1 oktober 2017 landelijk 5 minderjarigen. Gezien dit geringe aantal namen de Inspecties deze groep niet mee in hun onderzoek.

Tabel a. *Jeugdreclassering naar leeftijd in klassen, peildatum 31-12-2017*[14]

leeftijden	Totaal jongeren 1-1-2017	Totaal jongeren met jeugdreclassering	Totaal minderjarige jongeren met reclassering
12 t/m 14 jaar	602 198	230	-
15 t/m 17 jaar	622 330	3 015	5
18 t/m 22 jaar	1 043 618	3 115	-
totaal	**2 268 146**	**6 360**	**5**

1.3.2 Onderzoeksmethoden

Documentstudie

De Inspecties hebben bij de RvdK verschillende documenten opgevraagd. Hierbij ging het onder andere om werkprocessen van de RvdK over de toezichthoudende taak en over de samenwerking met de GI's, samenwerkingsafspraken met de GI's en het OM, en de landelijke toetsingscriteria voor de toezichthoudende taak die de RvdK zelf hanteert. De Inspecties vroegen de RvdK eventuele andere relevante documenten die betrekking hebben op de (uitvoering van) de toezichthoudende taak eveneens toe te sturen.

Interviews

De Inspecties namen tussen half februari 2018 en eind maart 2018 semigestructureerde interviews af bij verschillende functionarissen van de RvdK. Dit betroffen medewerkers die de toetsing op de jeugdreclasseringsmaatregelen uitvoeren (hierna: de toetser) en administratieve medewerkers die dit proces ondersteunen (hierna: administratief ondersteuner). Op deze manier kregen de Inspecties zicht op hoe de RvdK de inhoudelijke toetsing en termijnbewaking uitvoert.

De RvdK werkt verspreid over het land vanuit vijftien locaties. Voor het voeren van de interviews selecteerden de Inspecties acht locaties. Zij baseerden deze selectie op de bevindingen uit het onderzoek jeugdreclassering van de Inspectie JenV en hielden hierbij rekening met een landelijke spreiding. Op de geselecteerde locaties is steeds met twee toetsers gesproken. Tevens is er gesproken met administratieve ondersteuners van de acht geselecteerde locaties. In totaal zijn 25 gesprekken gevoerd.

De RvdK heeft, als speler in de jeugdstrafrechtketen, een samenwerkingsrelatie met zijn ketenpartners. Daarom namen de Inspecties eind maart 2018 semigestructureerde groepsinterviews af bij de GI's en het OM waarmee de geïnterviewden uit de acht geselecteerde locaties van de RvdK samenwerken. Bij de GI's spraken de Inspecties met uitvoerders van de jeugdreclassering. Bij het OM

[14] Uit Jeugdbescherming en jeugdreclassering 2017. Centraal Bureau voor de Statistiek. Gepubliceerd in 2018.

werden officieren van justitie bevraagd. In totaal zijn er twee groepsinterviews gehouden met respectievelijk zeven en vier uitvoerders van de jeugdreclassering en twee groepsinterviews met respectievelijk vier en drie officieren van justitie.

Na de interviewronde bij de RvdK en de groepsgesprekken met GI's en OM analyseerden de Inspecties de verkregen informatie. Dit leverde een eerste beeld op. Dit beeld hebben de Inspecties in mei 2018 voorgelegd bij medewerkers van de RvdK op zes locaties waar zij nog niet waren geweest. Dit om te toetsen of het eerste beeld door deze medewerkers werd herkend. De Inspecties spraken met zeven toetsers en drie administratief ondersteuners. Waar nodig is het beeld uit de eerste analyse aanscherpt met de informatie verkregen tijdens deze gespreksronde.

Dossierstudie

De Inspecties voerden daarnaast op twee dagen in maart 2018 dossierstudie uit. Hiermee wilden de Inspecties, aanvullend op de interviews, inzichtelijk krijgen wat de RvdK registreert met het oog op de toezichthoudende taak. Zo wilden de Inspecties zicht krijgen op waar in het dossier, op welk moment en hoe registratie binnen de uitoefening van deze taak plaatsvindt. Van de eerste acht locaties waar de Inspecties langsgingen, zagen zij per locatie gemiddeld zes dossiers in van jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel waarin recentelijk een activiteit in het kader van de toezichthoudende taak was verricht. De Inspecties verrichtten deze dossierstudie aan de hand van een vooraf opgestelde checklist. Dit komt neer op 48 dossiers in totaal.

1.3.3 Analysekader

De Inspecties baseren hun oordeel op wet- en regelgeving, het handelingskader toezichthoudende taak van de RvdK en door de RvdK gemaakte samenwerkingsafspraken met zijn ketenpartners. In het rapport zijn deze op de relevante plekken opgenomen in een kader.

1.4 Organisatie van de RvdK

Vanuit vijftien locaties in het land zijn verschillende resultaatverantwoordelijke integrale gebiedsteams werkzaam. Elk team verdeelt zelf de taken en bepaalt de prioriteiten. Er zijn geen teamleiders meer, de teams zijn zelforganiserend.[15] De RvdK heeft daarnaast acht gebiedsmanagers die zich richten op het netwerk en de samenwerking met de ketenpartners van de RvdK.[16] Het management van de RvdK bestaat uit vier directeuren en een algemeen directeur.

De administratie van de RvdK is sinds november 2017 gecentraliseerd en werkzaam vanuit vier plekken in het land. Voorheen waren zij op elke locatie aanwezig. Ten tijde van dit onderzoek werkte de RvdK toe naar uniformering van de werkprocessen van de administratie.

De afgelopen jaren maakte de RvdK verschillende organisatieveranderingen door die effect hadden op de uitvoering van de toezichthoudende taak. Voorheen voerden casusregisseurs de specifieke functie casusregie uit, waarvan de toezichthoudende taak een onderdeel was. In 2015 zijn per locatie adviesteams opgericht. In deze

[15] Essay Werken vanuit de bedoeling: de RvdK op weg naar 2020. Raad voor de Kinderbescherming. 2018.
[16] www.kinderbescherming.nl.

teams zaten casusregisseurs en medewerkers met civiele taken. In deze teams vond onder andere selectie, advies en besluitvorming plaats om een onderzoek in te stellen. Ook voerden zij de toezichthoudende taak uit. In 2017 zette de RvdK de huidige ontwikkeling naar zelforganiserende teams in. Iedere medewerker uit het team is kernfunctionaris. De teams bepalen onderling wie welke taak uitvoert. De toezichthoudende taak is een van de taken die verdeeld moet worden binnen een team.

1.5 Leeswijzer

Het volgende hoofdstuk beschrijft de binnenkomst van het vonnis[17] bij de RvdK en de uitvoering van de termijnbewaking. Hoofdstuk 3 gaat in op de inhoudelijke toetsing van de jeugdreclasseringsrapportages door de RvdK. Het laatste hoofdstuk beschrijft het belang en de zichtbaarheid van de toezichthoudende taak. Elk hoofdstuk eindigt met een deelconclusie. Doordat gekozen is voor een opbouw in het rapport gebaseerd op de procestappen, onderbouwen de Inspecties de beantwoording van de onderzoeksvragen door de hoofdstukken heen. De beantwoording van de onderzoeksvragen staat in het hoofdstuk Samenvatting, conclusies en aanbevelingen.

De Inspecties gebruiken in dit rapport ‘hij’ in plaats van hij of zij.

[17] Voor het leesgemak hebben de Inspecties er in het rapport voor gekozen om overal de term ‘vonnis’ te gebruiken. Het is echter ook mogelijk dat het OM een jongere een aanbod doet voor gedwongen jeugdreclasseringsbegeleiding waarmee een gang naar de rechter voorkomen kan worden. Dit wordt een OM afdoening genoemd.

2 Binnenkomst vonnis en termijnbewaking

De toezichthoudende taak kent twee onderdelen; de termijnbewaking en de inhoudelijke toetsing. Om uitvoering te kunnen geven aan de toezichthoudende taak moet de RvdK op de hoogte zijn van alle lopende jeugdreclasseringsmaatregelen. De RvdK moet daarom geïnformeerd worden over de maatregelen die zijn aangeboden door het OM of opgelegd door de strafrechter. Op de binnenkomst van deze informatie gaan de Inspecties in de eerste paragraaf in. De termijnbewaking komt in paragraaf 2.2 aan de orde. In paragraaf 2.3 beschrijven de Inspecties hun bevindingen op deze punten. Het hoofdstuk eindigt met een deelconclusie. De inhoudelijke toetsing beschrijven de Inspecties in hoofdstuk 3.

2.1 Binnenkomst vonnis

Om toezicht te kunnen houden op de jeugdreclassering moet de RvdK op de hoogte zijn van een opgelegde maatregel.[18] Dit informeren gebeurt via CORV[19]. Het Advies- en Informatiecentrum Executieketen[20] (hierna: AICE) verstrekt deze informatie namens het OM en de Rechtspraak. De RvdK ontvangt kopieën van alle vonnissen die verstuurd worden tussen AICE en de GI's waarin jeugdreclassering is opgelegd.

Het vonnis waarin jeugdreclassering is opgelegd komt via CORV binnen bij de administratie van de RvdK. De administratief medewerker verwerkt het vonnis in KBPS[21]. Hij hangt het vonnis onder het tabblad 'documenten', maakt een contactmoment aan waarin hij de binnenkomst registreert en maakt een casusplan aan. Een casusplan is een functionaliteit binnen KBPS die de RvdK ondersteunt bij zijn regierol. Hier plant de administratief medewerker via het tabblad 'activiteiten' een activiteit in die hij volgt, zoals te verwachten rapportages.

Op de volgende pagina staat een grafische weergave van dit proces.

[18] De RvdK kan de GI ook verzoeken om in een vrijwillig kader toezicht en begeleiding uit te voeren, bijv. vooruitlopend op de zitting. Voor deze vrijwillige variant geldt dit informeren door het OM niet.
[19] CORV staat voor Collectieve Opdrachten Routeer Voorziening. Het betreft een digitaal knooppunt dat zorgt voor de elektronische afhandeling van het formele berichtenverkeer tussen de justitie partijen en het gemeentelijke domein.
[20] AICE is een afdeling van het Centraal Justitieel incassobureau (CJIB).
[21] KBPS staat voor Kinderbescherming Bedrijfs Processen Systeem. Het is het computersysteem waar de RvdK gebruik van maakt.

Afbeelding 2.1: Procesplaat binnenkomst vonnis

2.2 Termijnbewaking

De termijnbewaking ziet toe op het aanleveren van de rapportages door de GI binnen de afgesproken termijnen. In het protocol strafzaken[22] staat:

> De procedurele/processuele component bestaat voor een belangrijk deel uit toezien op de naleving van termijnen, procedures en afspraken alsmede op de tijdige totstandkoming van adviezen en plannen. De medewerker adviesteamtaken heeft een signalerende taak als er niet conform de regels en afspraken wordt gehandeld. Waar nodig intervenieert de medewerker adviesteamtaken door partijen aan te spreken op niet-naleving van termijnen, afspraken etc.

De administratie van de RvdK voert de termijnbewaking uit door het periodiek draaien van een query[23] of het periodiek nalopen van de openstaande activiteiten of notificaties. Dit genereert een overzicht van alle rapportages waarvan de termijn is overschreden. De administratief ondersteuner voert op deze ruwe lijst nog een controle uit binnen KBPS door te kijken of de rapportage daadwerkelijk ontbreekt. De administratie rappelleert naar de GI op de ontbrekende rapportages. Rappelleren gebeurt door het sturen van de gehele lijst met ontbrekende rapportages naar de administratie van de GI of door rappel op individueel casusniveau naar de betrokken jeugdreclasseerder. Vervolgens wacht de administratie een periode af of de rapportage alsnog binnen komt. De administratie draagt na het eerste rappel de termijnbewaking over aan de toetser. Voor de rapportages die na het eerste rappel niet volgen, gaat een tweede rappel uit. Dit rappel stuurt de toetser uit, tenzij de termijnbewaking niet is overgedragen. Dan rappelleert de administratie opnieuw. Vervolgens wordt weer gewacht of dit rappel tot aanleveren van de gevraagde rapportage leidt. Indien ook na een tweede rappel geen rapportage volgt, rappelleert de administratie of toetser opnieuw of vindt opschaling plaats naar de manager van de GI. Als rappelleren of opschalen uiteindelijk niet tot binnenkomst van de gevraagde rapportage leidt, noteert de toetser in KBPS dat de rapportage niet ontvangen is. Van alle binnengekomen rapportages noteert de toetser of administratief medewerker met een dossierbesluit of deze binnen of buiten de termijn ontvangen is.

Afbeelding 2.2 op de volgende pagina laat schematisch zien hoe het proces van de termijnbewaking verloopt. De gele en gestreepte vlakken komen overeen met de stappen in de werkprocesbeschrijving[24]. De paarse velden zijn tijdens de interviews ook genoemd.

[22] Protocol strafzaken. Raad voor de Kinderbescherming. 2016.
[23] Mogelijkheid in KBPS om via een zoekopdracht een bundeling aan gegevens uit het systeem op te halen.
[24] Werkbeschrijving Administratieve ondersteuning Casusregie. 2017. Ten tijde van het schrijven van dit rapport was dit werkproces nog niet vastgesteld.

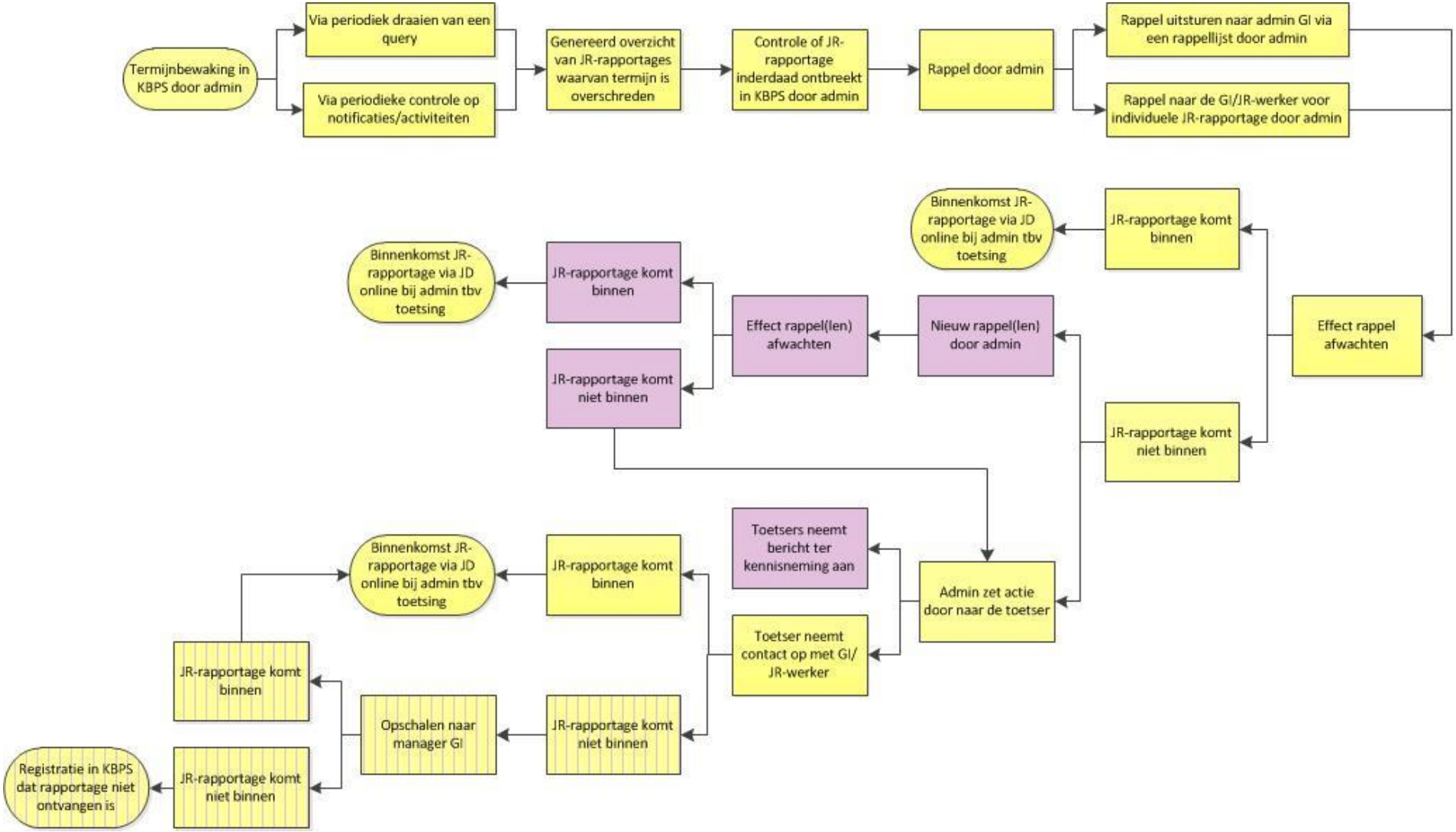

Afbeelding 2.2: Procesplaat termijnbewaking

2.3 Bevindingen Inspecties

2.3.1 De binnenkomst van de vonnissen

Uit interviews met medewerkers van de RvdK maakten de Inspecties op dat binnenkomst van vonnissen na invoering van CORV[25] een lange periode niet goed verliep. Vonnissen kwamen niet of heel laat binnen. De oorzaak hiervan was lastig aan te pakken omdat het steeds op verschillende onderdelen in het berichtenverkeer fout liep. Via diverse manieren en op verscheidene niveaus zijn de problemen aangekaart en opgepakt. Resultaat hiervan is dat de binnenkomst van de vonnissen nu grotendeels naar tevredenheid verloopt. Nog niet overal in het land vertrouwt de administratie volledig op de binnenkomst van alle vonnissen via CORV. Op die plekken is een nevenproces ingericht waarbij het OM zittingslijsten met uitspraken naar de administratie van de RvdK stuurt. Deze dienen ter check op de ontvangst van alle vonnissen via CORV. Het komt volgens de geïnterviewden nu zelden voor dat ze niet op de hoogte zijn van een lopende jeugdreclasseringmaatregel. In de gevallen waarin hiervan sprake is, betreft dit hoofdzakelijk meerderjarigen die volgens het jeugdstrafrecht zijn berecht en waarvan 3RO de adviserende instantie was voor de strafzitting. Bij strafzaken van minderjarigen waarin de RvdK begeleiding door de jeugdreclassering adviseert, is er veelal een raadsmedewerker op de zitting aanwezig en die hoort, in de gevallen dat de rechter direct mondeling uitspraak doet, dan of de rechter een jeugdreclasseringmaatregel oplegt.

2.3.2 Het uitvoeren van termijnbewaking

Uit de dossierstudie en gesprekken met medewerkers van de RvdK blijkt dat termijnbewaking niet of onvolledig gebeurt. Vijf locaties geven aan met termijnbewaking gestopt te zijn om één of meerdere van onderstaande redenen;

Grote inspanning vs. gering effect
Medewerkers geven aan dat het bewaken van de termijnen veel tijd kost. Ze moeten een grote hoeveelheid handelingen in KPBS uitvoeren om goed zicht te krijgen en behouden op de rapportages waarvan de termijn is overschreden. Deze taak vraagt om inspanning op structurele basis. Het resultaat ervan is gering doordat het aanleveren van de rapportages door rappelleren nauwelijks verbetert. De investering in deze taak weegt volgens de geïnterviewden niet op tegen de opbrengst.

Capaciteit
Uit de gesprekken met administratieve ondersteuners blijkt dat er onvoldoende capaciteit is om de termijnbewaking uit te voeren. Zij geven aan dat zij eind 2017 vanuit vier gecentraliseerde plekken in het land zijn gaan werken. Hierbij is een onevenredige verdeling van administratieve ondersteuners per locatie ontstaan. Medewerkers zijn vertrokken of voor andere locaties gaan werken en die medewerkers zijn niet vervangen. Er zijn locaties waar slechts één medewerker de ondersteuning van de toezichthoudende taak doet. Hij komt daardoor niet toe aan alle taken die hij moet doen.

[25] Invoering liep vanaf begin 2014. Sinds 1-1-2015 is routering via CORV verplicht.

Tijd
De administratief ondersteuner heeft onvoldoende tijd voor de uitvoering van de termijnbewaking. De RvdK koos bij de centralisatie van de administratie voor generalistisch werken. De administratieve ondersteuners die voorheen alleen de ondersteuning van de casusregie deden, waarvan de toetsing een taak is, kregen er na de centralisatie taken bij. In de tijd die zij voorheen alleen voor de casusregietaken hadden, moeten zij nu al hun taken doen.

Eigen verantwoordelijkheid GI
Op enkele plekken geven toetsers en administratief medewerkers aan dat de GI zelf verantwoordelijk is voor het tijdig rapporteren. Zij noemen als argument dat het een instelling betreft die gecertificeerd is waardoor deze aan bepaalde normen moet voldoen, waaronder het behalen van termijnen. De locaties die de termijnbewaking om die reden los laten, ervaren dat het de GI onvoldoende lukt om zelf voldoende regie op de tijdigheid van de rapportages te voeren.

Systeem
Sommige geïnterviewden ervaren KBPS als ontoereikend voor de uitvoering van de termijnbewaking. Het systeem was aanvankelijk niet ingericht op het voeren van regie en deze functionaliteit is er op het laatste moment aan toegevoegd. Zij ervaren het systeem als gebruiksonvriendelijk en zeer foutgevoelig, waardoor een goede uitvoering van de termijnbewaking niet mogelijk is. Andere medewerkers zijn tevreden over de toepassingsmogelijkheden van KBPS en weten de mogelijkheden die het systeem biedt op handige wijze in te zetten voor de termijnbewaking. Een audit van de RvdK uit 2014 constateert dit verschil ook. Daarbij merkt de RvdK op dat het niet duidelijk is of dit komt door een verschil in kennis van de mogelijkheden van KBPS of door het tekortschieten van het systeem.[26]

Grote variëteit in mate van uitvoering termijnbewaking
De Inspecties constateren dat de mate van termijnbewaking in het land uiteen loopt van het ontbreken ervan tot een goed uitgevoerde termijnbewaking. Bij een goed uitgevoerde termijnbewaking is er regie en daardoor zicht op de rapportages die de GI ter toetsing aan moet leveren, welke op tijd ontvangen zijn en wanneer er gerappelleerd moet worden omdat de rapportagetermijn verlopen is. Op de plekken waar termijnbewaking ontbreekt, is er geen regie op de binnenkomst van rapportages. Hierdoor is er geen zicht op de rapportages die de GI ter toetsing aan moet leveren, ontbreekt het zicht op de rapportages waarvan de termijn verstreken is en is onbekend hoeveel rapportages nooit ter toetsing worden voorgelegd.

Verschil van invulling termijnbewaking
De Inspecties constateren dat waar termijnbewaking plaatsvindt, de invulling ervan verschilt. Dit verschil zit met name in de taakverdeling tussen administratief ondersteuners en toetsers. Op de meeste plekken draagt de administratie na het versturen van één rappel de zaak over naar de toetser. De toetser gaat er dan achteraan om ervoor te zorgen dat de rapportage alsnog binnen komt. Er zijn echter toetsers die dit bericht ter kennisgeving aannemen en er niet op handelen. Op andere plekken stuurt de administratie twee of meerdere rappels uit en vindt overdracht naar de toetser op een later moment of helemaal niet plaats. De RvdK

[26] Auditrapport toezichthoudende taak jeugdreclassering. Raad voor de Kinderbescherming. 2014.

constateerde dit verschil in uitvoering van de termijnbewaking eveneens in zijn audit van 2014.[27]

Genoemde verschillen komen voort uit een verschil in kennis van de toepassingsmogelijkheden van het systeem (KBPS) en het ontbreken aan een landelijk uniform werkproces voor zowel de administratie als de toetsers. De RvdK is ten tijde van dit onderzoek bezig het werkproces van de administratie te uniformeren. Het samenbrengen tot één werkproces kost veel tijd en inspanning. Ook hier spelen tijd- en capaciteitsgebrek een rol, maar ook lokale verschillen in afspraken met ketenpartners. Voor de centralisatie van de administratie had iedere locatie zijn eigen werkproces. Na de centralisatie bleven administratief ondersteuners het werk op hun eigen manier doen, in afwachting van vaststelling van een nieuw uniforme werkproces.

Naar aanleiding van het casusonderzoek Nissewaard is in Rotterdam besloten om na het tweede rappel op te schalen naar de manager van de GI, met een CC aan de gebiedsmanager van de RvdK. De gebiedsmanager brengt dit tijdens zijn ketencontacten ter sprake, indien de samenwerking niet goed loopt. Dit heeft in de regio een verbetering opgeleverd in de aanlevering van de rapportages.

2.4 Deelconclusie

De Inspecties constateren dat de binnenkomst van de vonnissen lange tijd niet goed verliep na invoering van het berichtenverkeer via CORV. De belemmeringen zijn inmiddels opgelost en de RvdK wordt tijdig geïnformeerd na uitspreken van een nieuwe jeugdreclasseringsmaatregel.

De Inspecties beoordelen de uitvoering van de termijnbewaking als onvoldoende en vinden dit een zorgelijke zaak. Termijnbewaking is een voorwaarde om tijdig en adequaat de uitvoering van de jeugdreclassering bij te sturen. Zonder termijnbewaking draagt de RvdK vanuit de toezichthoudende taak onvoldoende bij aan een tijdige en passende reactie op het gedrag van jongeren.

Aanbeveling aan de RvdK:

- Realiseer uitvoering van termijnbewaking in het gehele land

[27] Auditrapport toezichthoudende taak jeugdreclassering. Raad voor de Kinderbescherming. 2014.

3 Inhoudelijke toetsing

Dit hoofdstuk gaat over het tweede onderdeel van de toezichthoudende taak, de inhoudelijke toetsing. De Inspecties beschrijven het proces van de inhoudelijke toetsing in paragraaf 3.1., hun bevindingen hierover staan in paragraaf 3.2. Het hoofdstuk eindigt met een deelconclusie.

3.1 Proces van de inhoudelijke toetsing

De RvdK moet voor de toetsing alle plannen van aanpak, tussenevaluaties en eindevaluaties van de jeugdreclassering op casusniveau ontvangen.[28] Het handelingskader van de RvdK[29] stelt dat de RvdK alle rapportages moet toetsen.

3.1.1 De inhoudelijke toetsing

Binnenkomst rapportage
Via JD-Online[30] komen de rapportage van de jeugdreclassering binnen bij de administratie van de RvdK. De GI's die niet via JD-Online aanleveren, mailen de rapportage naar de administratie van de RvdK[31]. De administratief ondersteuner verwerkt de binnengekomen rapportage in KBPS.[32] Hij zet de activiteit 'ontvangst rapportage' op afgerond en geeft in het tabblad 'contactmoment' aan dat de rapportage is ontvangen. Vervolgens hangt hij de rapportage onder het tabblad 'documenten'.

Na verwerking van de rapportage in KBPS, zet de administratief ondersteuner de rapportage door naar de toetser. Dit gebeurt via een notificatie in KBPS of via de mail. Sommige locaties werken met werkgebieden, waarbij de toetser(s) alle toetsingen uitvoert van de rapportages van jongeren die daarin wonen. Op andere locaties is er geen gebiedsverdeling en toetst die toetser die tijd of bureaudienst heeft.

[28] Handreiking Gemeente en Raad voor de Kinderbescherming: Terughoudend waar het kan, doorpakken waar nodig. 2014.
[29] Handelingskader toezichthoudende taak in strafzaken. Raad voor de Kinderbescherming. 2017. Dit handelingskader is op verzoek van de RvdK opgesteld in 2017. Het heeft geen verplichtend karakter.
[30] JD-Online is de digitale toegang tot het Justitieel Documentatie Systeem voor het verkrijgen van uittreksels en rapportages uit het persoonsdossier.
[31] Volgens Jeugdzorg Nederland hebben alle GI's toegang tot JD-online. Omwille van de privacy is het niet gewenst rapportages per mail uit te wisselen.
[32] Werkbeschrijving Administratieve ondersteuning Casusregie. 2017.

Toetsing van de rapportage

De toetser moet via de mail of KBPS in de gaten houden of er rapportages voor toetsing zijn. Volgens het werkproces van de administratie moet de RvdK de toetsing binnen een week na ontvangst uitvoeren.[33]

De toetser controleert de rapportage, bijvoorbeeld of de parketnummers kloppen, en leest deze vervolgens goed door. Hij toetst de rapportage aan de hand van landelijke toetsingscriteria. Hieronder staan per rapportage de criteria beschreven zoals deze in het handelingskader[34] staan.

Plan van aanpak

- Zijn de aandachtspunten/ doelen uit het raadsonderzoek overgenomen? Zo niet, wat is de reden waarom wordt afgeweken?
- Is het plan van aanpak met de jeugdige besproken? Stemt de jeugdige in met het plan van aanpak?
- Zijn er aandachtspunten in het vonnis opgenomen die zijn verwerkt in het plan van aanpak?
- Is de afgesproken termijn (6 weken na vonnis) van aanlevering van het plan behaald?

Tussenrapportage

- Aan welke doelen wordt gewerkt? In welke mate worden doelstellingen behaald? Waarom lukt het (deels) niet? Als doelstellingen zijn gerealiseerd: waarom is de overweging tot vroegtijdige afsluiting niet aan de orde?
- Verloopt de uitvoering van de maatregel zoals is beschreven in het plan van aanpak (bijvoorbeeld contactfrequentie)? Wanneer blijkt dat de jeugdige zich niet houdt aan de afspraken, waarom is er (nog) geen officiële waarschuwing gegeven?
- Is de afgesproken termijn (halfjaarlijks) van aanlevering van het rapport behaald?

Afsluitrapportage

- Zijn de gestelde doelen gehaald? Zo niet, is een onderbouwing van de reden waarom dit niet is gelukt beschreven?
- Zijn er zorgen ten aanzien van niet behaalde doelstellingen? Is er nog een hulp- of zorgvraag? Is geborgd dat deze zorgen worden opgepakt?
- Is de afgesproken termijn (2 weken voor einddatum maatregel) van aanlevering van het rapport behaald?

3.1.2 Direct akkoord met de rapportage

Aan het eind van de toetsing registreert de toetser dat hij akkoord is met de rapportage. Dit doet hij door het invoeren van een dossierbesluit in KBPS. Na

[33] Werkbeschrijving Administratieve ondersteuning Casusregie. 2017.
[34] Handelingskader toezichthoudende taak in strafzaken. Raad voor de Kinderbescherming. 2017.

registratie zijn er twee mogelijkheden. Wanneer de rapportage al in JD-Online hangt, onderneemt de toetser geen verdere actie. Indien dit niet het geval is, informeert de toetser de administratief ondersteuner van de RvdK dat de toetsing is gedaan. Die zet de rapportage vervolgens in JD-Online.

In het Ketenprocesmodel Jeugdstrafrechtketen uit 2016 staat dat de RvdK zijn bevindingen over de toetsing rapporteert aan de jeugdreclassering. Volgens het werkproces van de administratie plaatst de RvdK na toetsing een toetsingsbrief uit KBPS op JD-Online.[35]

Afbeelding 3.1 op de volgende pagina laat zien hoe het proces rondom de inhoudelijke toetsing verloopt als de toetser akkoord is met de rapportage. De volgende paragraaf gaat in op de stappen die de toetser kan nemen wanneer hij niet direct akkoord gaat met de rapportage. Daarom zijn die stappen in dit figuur zwart gelaten en doorgestreept.

[35] Werkbeschrijving Administratieve ondersteuning Casusregie. 2017.

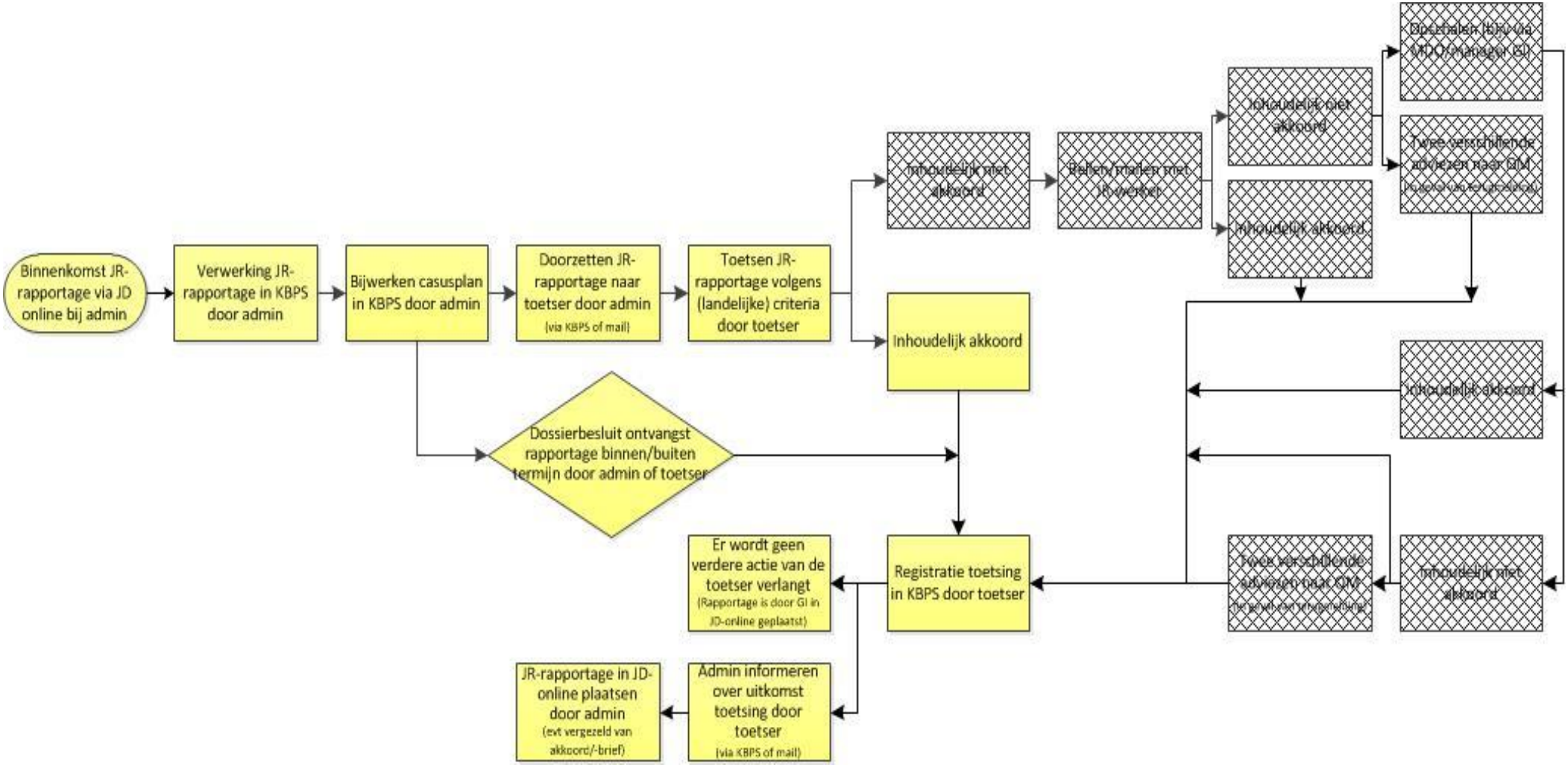

Afbeelding 3.1: Proces rondom de inhoudelijke toetsing als toetser akkoord gaa

3.1.3 Niet direct akkoord met de rapportage

Als de toetser over de rapportage vragen heeft, een werkdoel mist of het oneens is met de ingeslagen weg, zoekt hij per mail of telefonisch contact met de jeugdreclasseerder. Na overleg met de jeugdreclasseerder kan de toetser alsnog akkoord gaan met de rapportage. Hij volgt dan de stappen zoals beschreven in paragraaf 3.1.2.

De toetser kan ook verzoeken om een aangepaste rapportage, bijvoorbeeld wanneer er fouten in staan of ingezette acties om meer onderbouwing vragen. Na ontvangst van de nieuwe rapportage toetst de toetser of de gevraagde aanpassingen zijn gedaan en gaat hij vervolgens akkoord.

Wanneer toetser en jeugdreclasseerder na overleg van mening blijven verschillen over de inhoud van de rapportage, kan de toetser op verschillende manieren escaleren[36]. Hij kan intern een multidisciplinair overleg (hierna: MDO) beleggen of een gezamenlijk MDO houden met de jeugdreclasseerder erbij. Een toetser kan ook escaleren door de teammanager van de jeugdreclassering erbij te betrekken. Een uitkomst van de escalatie kan zijn dat de jeugdreclasseerder de rapportage aanpast en de toetser alsnog akkoord gaat met de rapportage. Het is ook mogelijk dat de RvdK en GI er samen niet uitkomen en ze geen overeenstemming bereiken. In het geval dat dit een negatieve terugmelding betreft, kan de toetser besluiten een ander advies naar het OM te sturen. Als de toetser een ander advies naar het OM stuurt of als hij ook na escaleren niet akkoord gaat met de rapportage, registreert hij dit. Hij neemt in KBPS het dossierbesluit ‘niet akkoord met de toetsing’.

Afbeelding 3.2 op de volgende pagina geeft het gehele proces van de inhoudelijke toetsing weer, inclusief gebruikte mogelijkheden tot escaleren.

[36] Onder escaleren verstaan de Inspecties het betrekken van een andere functionaris(sen) bij het beoordelen van de casus als de toetser en jeugdreclasseerder er onderling niet uitkomen.

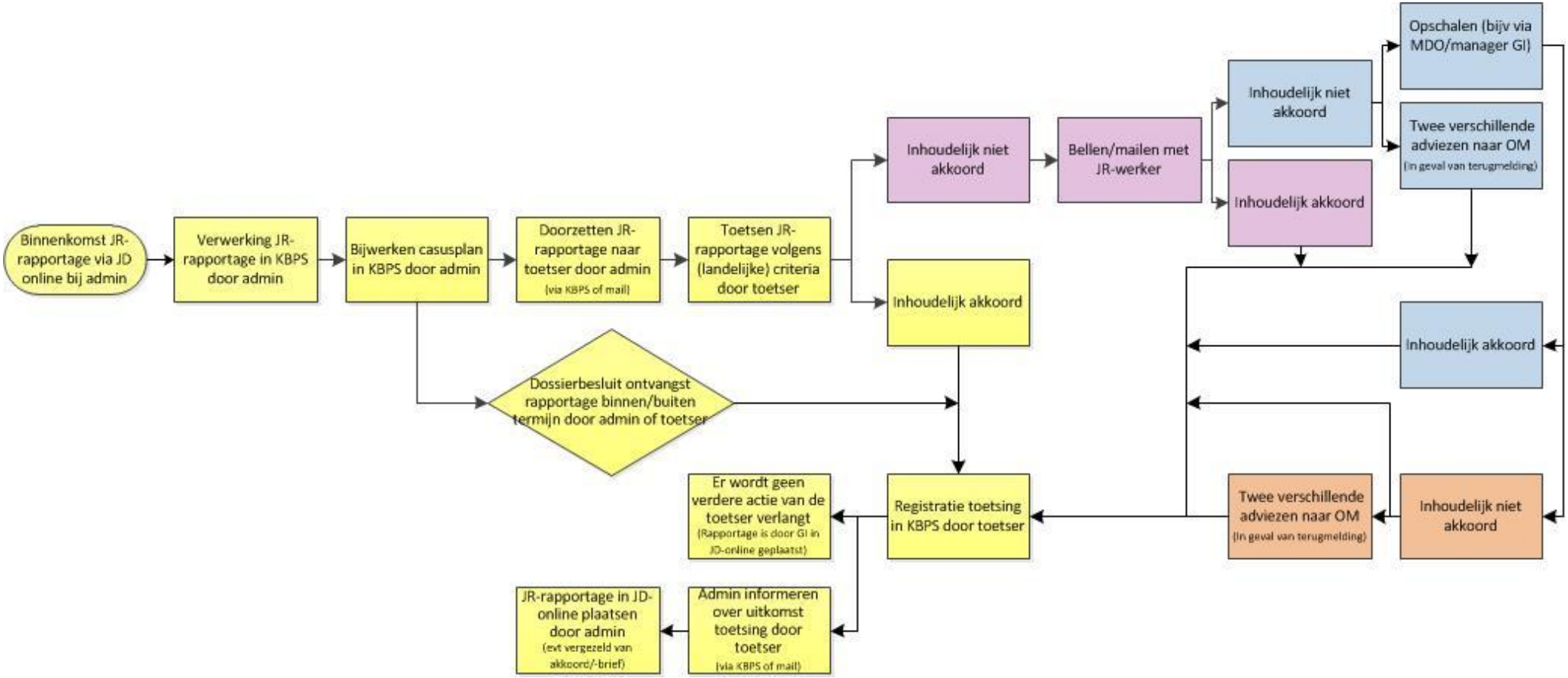

Afbeelding 3.2: Het proces van de inhoudelijke toetsing, inclusief de door respondenten genoemde mogelijkheden van escaleren

3.2 Aanwijzingsbevoegdheid

De RvdK heeft de wettelijke bevoegdheid om de GI een aanwijzing te geven bij een zwaarwegende reden. Dit is een vorm van escaleren. Een aantal regionale samenwerkingsafspraken tussen RvdK en GI beschrijven de voorwaarden rondom het gebruik van de aanwijzingsbevoegdheid. De bewoording in deze samenwerkingsafspraken zijn op hoofdlijnen hetzelfde. In onderstaand kader zijn deze voorwaarden opgenomen.[37]

Inhoudelijk criterium voor het gebruik van de aanwijzingsbevoegdheid
De RvdK kan alleen gebruik maken van zijn aanwijzingsbevoegdheid indien de RvdK zwaarwegende redenen heeft om aan te nemen dat het standpunt dat de JR inneemt ten aanzien van de doelrealisatie, ten koste gaat van de effectiviteit van de interventie en/of ten nadele strekt van de betrokken jeugdige.

Voorwaarden voor het gebruik van de aanwijzingsbevoegdheid
Het gebruik van de wettelijke aanwijzingsbevoegdheid door de RvdK is voorts gebonden aan de volgende voorwaarden:

a. De aanwijzingsbevoegdheid vindt alleen toepassing in een individuele zaak.
b. Van de aanwijzingsbevoegdheid kan alleen gebruik worden gemaakt in aansluiting op een toetsingsmoment.
c. Voorafgaand heeft overleg tussen RvdK en de JR plaatsgevonden, maar dat heeft niét tot overeenstemming geleid; evenmin wenst de één zich neer te leggen bij het standpunt van de ander.
d. Er staan de RvdK op dat moment in redelijkheid geen andere middelen ter beschikking om het gewenste doel te bereiken dan door gebruikmaking van zijn aanwijzingsbevoegdheid.
e. De aanwijzing is gericht op bijstelling door de JR van het proces dat moet leiden tot het gewenste doel.
f. De RvdK stelt de gemeente in kennis voordat zij gebruik maakt van de aanwijzingsbevoegdheid.

Het geven van een aanwijzing
Gezien de zwaarte van het middel is de bevoegdheid om een aanwijzing te geven expliciet belegd bij een lijnmanager van de RvdK. De aanwijzing is gericht aan een lijnmanager van de JR. Een aanwijzing wordt altijd schriftelijk gegeven. De JR informeert de RvdK schriftelijk over de gevolgen die zij aan de aanwijzing verbindt. Het geven van een aanwijzing aan de JR wordt door de RvdK altijd geregistreerd.

[37] De beschreven afspraken komen uit het samenwerkingsprotocol tussen de RvdK en Bureau Jeugdzorg Limburg uit 2016.

3.3 Bevindingen Inspecties

3.3.1 De inhoudelijke toetsing

De Inspecties constateren dat iedere locatie van de RvdK een vorm van toetsing uitvoert. Er zit echter grote diversiteit in de manier waarop hij toetst. Een oorzaak hiervan is dat de wettelijke toezichthoudende taak niet op centraal niveau door de RvdK nader is ingevuld. De wet[38] beschrijft dat de RvdK deze taak heeft, niet de manier waarop hij deze moet uitvoeren. Ook bestaat verwarring over de reikwijdte van de wet, met name in het geval van een negatieve terugmelding. De wet laat zich niet uit of en wanneer de GI de RvdK moet betrekken en eenduidige afspraken hierover ontbreken. In de praktijk resulteert dit erin dat de jeugdreclasseerder door het land heen de RvdK op verschillende wijzen betrekt bij een (voornemen tot) terugmelding. Zo vraagt de jeugdreclasseerder in de ene regio voorafgaand aan het besluit tot terugmelding advies aan de RvdK en informeert de jeugdreclasseerder in een andere regio de RvdK pas nadat de terugmelding is gedaan. Deze verschillen kwamen eveneens naar voren in het onderzoek naar de jeugdreclassering van de Inspectie JenV.[39] In het handelingskader[40] staat dat de RvdK betrokken kan worden bij een negatieve terugmelding.

De meeste locaties toetsen alle rapportages die binnenkomen. Enkele locaties voeren nauwelijks toetsingen uit. Het toetsen van eindrapportages heeft prioriteit, die toetst de RvdK bijna altijd. Een toetser gaf aan slechts vijf tot tien procent van de binnenkomende rapportages te toetsen.

Uit dossierstudie en gesprekken met toetsers blijkt dat de tijdigheid van de toetsing verschilt. Sommige locaties toetsen de rapportages zo snel mogelijk na binnenkomst, op andere locaties gebeurt dit wanneer de toetser tijd heeft. Een rapportage kan hierdoor lang(er) blijven liggen. De termijn van een week om te toetsen, zoals deze in het werkproces van de administratie[41] staat, herkent lang niet iedereen. Er zijn toetsers die een termijn van twee weken hanteren, anderen geven aan een eigen termijn te hebben die nergens is vastgelegd.

De ene toetser kijkt een rapportage vluchtig door en toetst oppervlakkig, de ander pluist de rapportage helemaal uit. Dit verschil in tijdsinvestering heeft meerdere oorzaken. Sinds de invoering van de zelforganiserende teams heeft de toetser een groot takenpakket. De toetsers werkten voor de reorganisatie veelal als casusregisseur. In die functie hadden ze een met elkaar samenhangend takenpakket. In de huidige situatie hebben toetsers de taken rondom de vroegere casusregie bij zich gehouden, terwijl zij er veel andere taken bij hebben gekregen. Met de reorganisatie zijn toetsers vertrokken of binnen de RvdK ander werk gaan doen. De lege plekken die hierbij ontstonden zijn niet altijd opgevuld. Bovendien bepalen de zelforganiserende teams de prioriteiten binnen hun team zelf. Deze ligt

[38] Wetboek van Strafrecht, artikel 77hh. Het artikel luidt: De raad voor de kinderbescherming heeft tot taak toezicht te houden op de uitvoering van reclasseringswerkzaamheden als bedoeld in artikel 77f, eerste lid, artikel 77j, vierde en vijfde lid, artikel 77s, negende lid, 77w, derde en tiende lid, artikel 77aa, tweede en vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht, en artikel 493 van het Wetboek van Strafvordering, en is in dat kader bevoegd de gecertificeerde instelling, bedoeld in artikel 1.1 van de Jeugdwet dan wel, indien het minderjarigen betreft, een reclasseringsinstelling als bedoeld in artikel 14d, tweede lid aanwijzingen te geven.

[39] Onderzoek Jeugdreclassering- Vakmanschap binnen kaders. Inspectie Justitie en Veiligheid. Gepubliceerd in 2018.

[40] Handelingskader toezichthoudende taak in strafzaken. Raad voor de Kinderbescherming. 2017.

[41] Werkbeschrijving Administratieve ondersteuning Casusregie. 2017.

vaak bij andere taken. Een gebrek aan tijd maakt dat toetsers soms een selectie maken van te toetsen rapportages, omdat alles toetsen niet haalbaar is. Ze vinden de taak minder belangrijk in verhouding tot hun andere (met name civiele) taken.

Twee door de toetsers veel geuite quotes:

"De toezichthoudende taak is de sluitpost op de tijdsbegroting"
"Er gaan geen kinderen dood als je het niet doet"

Naast verschil in tijdsinvestering bestaat tussen de toetsers ook diversiteit in de wijze waarop zij toetsen. De toetsers kunnen de inhoudelijke toetsing naar eigen inzicht invullen. Het in paragraaf 3.1.1 genoemde handelingskader[42] kent geen verplichtend karakter. Uit de gesprekken met de toetsers blijkt, dat ze bij plannen van aanpak voornamelijk de doelen bekijken en bij eindrapportages bezien of nazorg nodig en geregeld is.

In paragraaf 3.1.2 staat dat de RvdK zijn bevindingen over de toetsing rapporteert aan de jeugdreclassering en na toetsing een toetsingsbrief uit KBPS op JD-Online plaatst. In de praktijk blijkt dat slechts één locatie een brief stuurt met daarin de overwegingen waarom de toetser wel of niet akkoord is. Deze brief gaat naar de GI en het OM. Andere locaties zien het geven van een terugkoppeling als onnodige extra handeling. Ze zeggen: "geen nieuws is goed nieuws". Volgens hen weten GI en OM dat de RvdK akkoord is, als de rapportage in JD-Online hangt. De GI's kunnen echter steeds vaker zelf hun rapportages op JD-Online plaatsen.

3.3.2 Niet direct akkoord met de rapportage

Uit de gesprekken met de toetsers en dossierstudie blijkt dat er weinig escalatie plaatsvindt. In het merendeel van de rapportages (percentages van 80-95% zijn genoemd) gaan zij direct akkoord. Bij een deel van de rapportages hebben zij nog wel wat vragen, maar gaan ze na contact hierover met de jeugdreclasseerder alsnog akkoord. Dan registreren ze hetgeen besproken of verduidelijkt is in KBPS.

In slechts een klein deel van de rapportages (1-5%) gaat de toetser na overleg met de jeugdreclasseerder niet akkoord. Hij escaleert dan. De toetsers gebruiken daarvoor de eerder beschreven mogelijkheden in 3.1.3 om te escaleren. Andere mogelijkheden die zij incidenteel noemden zijn het betrekken van de gedragswetenschapper van de GI, het gebruiken van een gezamenlijk overleg, bijvoorbeeld op het Veiligheidshuis of sparren met een collega-toetser over wat te doen. Een aantal toetsers weet in de huidige situatie niet meer hoe hij kan escaleren. Voorheen ging hij naar zijn teamleider die vervolgens escaleerde naar de GI. De RvdK heeft met de ontwikkeling naar zelforganiserende teams de functie van teamleiders opgeheven. Veel toetsers vragen zich af of zij naar de directeur moeten escaleren of dat ze hier zelf verantwoordelijk voor zijn. De Inspecties vinden hierover niets terug in de ontvangen documenten van de RvdK. Ook in het handelingskader staat hier niets over.

De toetsers zijn van mening dat escaleren een optie is die zij zo min mogelijk moeten gebruiken. De RvdK en de GI werken samen in een keten. De samenwerkingsrelatie is daardoor belangrijk voor hen. Het escaleren in een

[42] Handelingskader toezichthoudende taak in strafzaken. Raad voor de Kinderbescherming. 2017.

individuele casus zet die relatie volgens hen op het spel, wat nadelig uit kan pakken voor de samenwerking in volgende casussen. De samenwerkingsrelatie moet langer stand houden dan het contact in de individuele casus.

Op een aantal locaties schiet de kwaliteit van sommige rapportages volgens toetsers tekort. Zo geeft een drietal locaties aan dat de GI rapportages opstuurt waar bijna niets in staat. Dit doet de GI om de termijnen te behalen of omdat dit een afspraak betreft met het OM. De toetser acteert op zulke situaties vaak casus overstijgend door bespreking ervan met de teammanager van de jeugdreclassering. Het werkproces schrijft voor dat reacties (ook) op individuele gevallen plaatsvind. Dit gebeurt nu weinig. Ook in gesprekken met het OM kwam naar voren dat zij zich soms zorgen maakt over de kwaliteit van de rapportages en vindt dat de jeugdreclassering te lang door blijft gaan met begeleiden. Het OM ziet hier vanuit de toezichthoudende taak een rol voor de RvdK weggelegd om eerder op in te grijpen. Uit het onderzoek naar de jeugdreclassering van de Inspectie JenV blijkt bovendien dat jeugdreclasseerders terughoudend zijn in het contact leggen met het OM bij (vermoedens van) het overtreden van (bijzondere) voorwaarden door een jongere.[43]

Paragraaf 3.1.3 beschrijft de aanwijzingsbevoegdheid van de RvdK. Hij heeft deze bevoegdheid ter versterking van zijn taak.[44] Toetsers maken van deze bevoegdheid nauwelijks gebruik. Eén locatie gaf tien jaar geleden een aanwijzing. Een andere locatie gebruikte de aanwijzingsbevoegdheid het afgelopen jaar om een breder probleem aan te kaarten. Opvallend is dat de lokale samenwerkingsafspraken hierover aangeven dat de RvdK enkel in een individuele casus een aanwijzing mag geven, terwijl dit volgens de memorie van toelichting van de Wet op de jeugdzorg ook de uitvoering van de jeugdreclassering in het algemeen kan betreffen.[45] [46]

3.3.3 Auditrapport RvdK

Een aantal van de bevindingen die de Inspecties in de bovenstaande twee paragrafen beschrijft, heeft de RvdK in 2014 al geconstateerd in het auditrapport naar de toezichthoudende taak.[47] Het auditrapport geeft aan dat toetsers ervaren dat de ruimte om de taak goed uit te kunnen voeren onder druk staat. Het rapport constateert tussen de verschillende locaties een verschil in wijze van toetsing, in tijdsinvestering en aandacht voor de toetsing. Ook constateert de RvdK in het rapport dat interveniëren meestal gebeurt door een telefoontje of mailtje naar de jeugdreclasseerder en dat heel zelden gebruik wordt gemaakt van de aanwijzingsbevoegdheid. Daarbij geeft de RvdK aan dat er een terughoudendheid is om de aanwijzing te geven, omdat men bang is voor mogelijke negatieve gevolgen voor de relatie en omdat het opschalen op teamleidersniveau (die de RvdK op dat moment nog had) vaak voldoende is. Tot slot spreken toetsers in het rapport de behoefte uit om met elkaar in gesprek te gaan over de toetsing en het uniformeren van de toetsing. Naar aanleiding van de verrichtte audit is in 2017 het handelingskader opgesteld voor de toezichthoudende taak.

---

43 Onderzoek Jeugdreclassering- Vakmanschap binnen kaders. Inspectie Justitie en Veiligheid. Gepubliceerd in 2018.

44 Memorie van toelichting, behorend bij de Wet op de Jeugdzorg.

45 In de memorie van toelichting staat: In dit verband is aan de raad voor de kinderbescherming de bevoegdheid gegeven om aanwijzingen te geven over de uitvoering van de jeugdreclassering. De aanwijzingen kunnen betrekking hebben op individuele gevallen maar ook de uitvoering van jeugdreclassering in het algemeen betreffen.

46 In de wederhoorreactie geeft de RvdK aan dat de interpretatie van de aanwijzingsbevoegdheid niet eenduidig is. De RvdK hanteert tot op heden intern de beleidslijn dat de aanwijzingsbevoegdheid alleen van toepassing is op inhoudelijke bezwaren.

47 Auditrapport toezichthoudende taak jeugdreclassering. Raad voor de Kinderbescherming. 2014.

3.4 Deelconclusie

De Inspecties concluderen dat de uitvoering van de inhoudelijke toetsing tekortschiet. Tussen de locaties zitten grote verschillen en toetsing vindt niet op alle rapportages plaats. De Inspecties wegen in hun oordeel mee dat dit dezelfde punten betreffen die voortkwamen uit het auditrapport van de RvdK in 2014.

De Inspecties maken zich zorgen over de uitvoering van de inhoudelijke toetsing. Het staat toetsers vrij om de toetsing in te vullen zoals zij dit het beste achten. Er is een handelingskader met toetsingscriteria, maar sturing op het gebruik hiervan ontbreekt. Als de RvdK bewust voor deze werkwijze kiest, dan moet hij zowel de voordelen als de risico's die dit voor jongeren oplevert goed kunnen onderbouwen. De Inspecties zien hier namelijk zelf als risico dat jongeren er niet op kunnen rekenen dat de RvdK hen in het gehele land in een gelijke situatie hetzelfde behandelt. Voor jongeren van wie de RvdK de rapportages niet of nauwelijks toetst, vindt, naar de mening van de Inspecties, onvoldoende borging van samenhang en continuïteit in de jeugdstrafrechtketen plaats.

Het werkproces van de administratie kent een termijn van een week. De Inspecties geven als aandachtspunt mee om deze norm als algemeen geldende norm in te voeren voor alle toetsingen. Binnen deze termijn kan de toetser tijdig signaleren en ingrijpen wanneer de uitvoering van de jeugdreclassering minder of niet goed loopt. Dit vergroot de kans dat de jeugdreclassering bijdraagt aan een positieve ontwikkeling voor de jongere.

De Inspecties constateren dat toetsers weinig escaleren en de wettelijke aanwijzingsbevoegdheid bijna nooit inzetten. Daarnaast ontbreekt het aan een uniform werkend escalatiemodel. De toetsers vinden de relatie met de jeugdreclasseerder belangrijk en zetten die voor een individuele casus niet op het spel. Die relatie is volgens de Inspecties belangrijk, maar de RvdK heeft ook zijn onafhankelijke taak uit te voeren. Hij hoort in te grijpen als dit in het belang van de jongere is, zodat deze de juiste interventie krijgt.

Tenslotte concluderen de Inspecties dat verbetering nodig is in de afspraken tussen RvdK, GI en OM over negatieve terugmeldingen. Er bestaan landelijk grote verschillen in het (moment van) betrekken van de RvdK als het om een negatieve terugmelding gaat. Dit komt doordat RvdK, GI en OM de wet op dit punt verschillend interpreteren en eenduidige afspraken nog ontbreken.

Aanbevelingen aan de RvdK

- Geef meer invulling aan de toezichthoudende taak zodat deze van meerwaarde is voor de jongere binnen de jeugdstrafrechtketen. Betrek hierbij de partners uit de jeugdstrafrechtketen

- Zorg daarbij voor een ondergrens van wat je minimaal binnen de toetsing uitvoert, bijvoorbeeld door verplichten van het gebruik van het handelingskader

- Creëer duidelijkheid over de mogelijkheden tot escaleren, bijvoorbeeld door het opstellen van een escalatiemodel waarin medewerkers onder andere handvatten aangeboden krijgen om op basis van de feiten/inhoud van de casus de juiste interventie te kiezen

- Bekijk of je de toezichthoudende taak kunt versterken door tijdig het voornemen tot het geven van een aanwijzing kenbaar te maken of een aanwijzing te geven

- Maak landelijke eenduidig sluitende afspraken met GI en OM over ieders taken, rollen en verantwoordelijkheden bij het overtreden van (bijzondere) voorwaarden

4 Belang en zichtbaarheid

In dit hoofdstuk gaan de Inspecties in op het belang van de toezichthoudende taak. Eerst beschrijven ze wat hierover op papier staat in de wet, in documenten van de RvdK en in eerdere Inspectieonderzoeken. Vervolgens beschrijven ze de bevindingen die zij hierover ophaalden in de gesprekken met medewerkers van de RvdK, jeugdreclasseerders en officieren van justitie. Daarna schetsen ze de zichtbaarheid van deze taak. Het hoofdstuk eindigt met een deelconclusie.

4.1 Belang van de toezichthoudende taak op papier

4.1.1 Wettelijke beoging van deze taak

De toezichthoudende taak van de RvdK berust sinds 2004 wettelijk bij de RvdK.[48] Verschillende memories van toelichting bij wetten beschrijven deze taak en het belang hiervan.

Met de invoering van de Wet op de jeugdzorg[49] in april 2004 krijgt de RvdK de taak toezicht te houden op de jeugdreclassering. In de memorie van toelichting bij deze wet staat:

> De gewenste samenhang in de jeugdstrafrechtketen vraagt om centrale sturing. In dit verband is aan de raad voor de kinderbescherming de bevoegdheid gegeven om aanwijzingen te geven over de uitvoering van de jeugdreclassering. De aanwijzingen kunnen betrekking hebben op individuele gevallen maar ook de uitvoering van jeugdreclassering in het algemeen betreffen

Op 1 april 2014 is het adolescentenstrafrecht ingevoerd. Hiermee is de reikwijdte van de toezichthoudende taak vergroot.[50] Hierover staat in de memorie van toelichting het volgende genoteerd:

[48] Artikel 77hh van het Wetboek van Strafrecht. Met de inwerkingtreding op 1 januari 2020 van de Wet herziening tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen (USB) zal de grondslag voor de toezichthoudende taak artikel 6:1:25, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering zijn.
[49] Dit is de voorloper van de huidige Jeugdwet.
[50] In de afbakening hebben de Inspecties beschreven dat zij deze groep niet meenemen in het onderzoek.

> De raad voor de kinderbescherming is belast met het toezicht op de werkzaamheden van de jeugdreclassering bij de toepassing van het strafrecht tegen minderjarigen. Dit is neergelegd in artikel 77hh, eerste lid, Sr. In verband hiermee is deze raad bevoegd aanwijzingen te geven aan de jeugdreclassering. Deze aanwijzingsbevoegdheid versterkt de toezichtstaak van de raad. Voorgesteld wordt de toezichthoudende taak, en daarmee ook de aanwijzingsbevoegdheid, uit te breiden naar het werk van de volwassenenreclassering. De reden daarvoor is, dat deze reclassering vanaf 16 jaar met het toezicht en de begeleiding kan worden belast. Daarin mag echter geen reden worden gevonden voor een beperking van de rol van raad voor de kinderbescherming. Deze heeft tot taak om, door middel van het houden van toezicht, ook voor de bescherming van minderjarigen zorg te dragen. De taak en de bevoegdheid duren daarbij overigens voort tot het einde van de tenuitvoerlegging van de rechterlijke beslissing waarbij de betrokkenheid van de reclasseringsinstelling is bepaald.

De invoering van de Jeugdwet in 2015 heeft geen inhoudelijke gevolgen voor de toezichthoudende taak. In de memorie van toelichting behorend bij de Jeugdwet staat:

> De raad voor de kinderbescherming heeft tot wettelijke taak toezicht te houden op de uitvoering van de jeugdreclasseringstaken door de gecertificeerde instelling. Waar nodig kan de raad voor de kinderbescherming aanwijzingen aan deze instellingen geven. Deze toezichthoudende taak brengt met zich dat de raad voor de kinderbescherming fungeert als casusregisseur. De casusregie houdt in dat de raad iedere individuele jeugdstrafzaak volgt, vanaf het moment dat de politie de zaak bij de raad voor de kinderbescherming meldt totdat de gehele procedure, inclusief het nazorgtraject na verblijf in een justitiële jeugdinrichting, is doorlopen. Vanuit haar rol als casusregisseur ziet de raad voor de kinderbescherming er bijvoorbeeld op toe dat er goede afspraken worden gemaakt tussen de justitiële jeugdinrichting en de jeugdreclassering om te komen tot een naadloze aansluiting van het verblijf in de inrichting op de nazorg door de jeugdreclassering. De raad voor de kinderbescherming toetst dan ook de rapportage van de jeugdreclassering om zo te beoordelen of de eerder vastgestelde doelen ook daadwerkelijk zijn behaald. De casusregisseur is overigens niet de persoon die de jeugdige persoonlijk begeleidt, zoals bijvoorbeeld een casemanager of gezinscoach; het is een administratieve taak.

4.1.2 Visie RvdK op deze taak

In verschillende documenten geeft de RvdK weer hoe hij de toezichthoudende taak ziet en waar de toezichthoudende taak aan bijdraagt. Zo beschrijft het protocol strafzaken[51] op hoofdlijnen de wijze waarop de toezichthoudende taak uitvoering krijgt. Het handelingskader[52] betreft een meer gedetailleerde uitwerking van deze taak, waaronder de criteria en termijnen waarop de RvdK toetst. De handreiking

[51] Protocol strafzaken. Raad voor de Kinderbescherming. 2016.
[52] Handelingskader toezichthoudende taak in strafzaken. Raad voor de Kinderbescherming. 2017.

casusregie[53] betreft een hulpmiddel bij het inrichten van de casusregie strafzaken binnen de zelforganiserende teams. Deze handreiking beschrijft het belang van de toezichthoudende taak als volgt:

> De casusregisseur houdt toezicht op JR (…..). Hierbij is van belang dat snel gereageerd wordt op meldingen en rapportages van JR. De jongere is er bij gebaat dat de juiste voortgang in de uitvoering van JR, in samenhang met andere activiteiten, zo snel mogelijk duidelijk is. Dit betekent dat de rol van casusregisseur dagelijks ingevuld moet worden. Bij het toezicht hoort ook het in samenspraak met administratie uitvoering geven aan de rappelfunctie (tijdigheid JR rapportages).

In het auditrapport van de RvdK uit 2014 komt naar voren dat toetsers de taak serieus nemen en het belang ervan inzien. Ook nut en noodzaak staan volgens hen vast. Daarnaast stelt het rapport dat het te laat komen van rapportages de effectiviteit van de toetsing negatief beïnvloedt omdat de RvdK dan minder mogelijkheden heeft om nog bij te sturen. Hierbij geeft de RvdK aan dat dit de toetsing niet overbodig maakt. [54]

4.1.3 Benadrukt belang vanuit eerdere Inspectie-onderzoeken

In 2013 voerde de Inspectie Jeugdzorg[55] een verkennend onderzoek uit naar de straftaak van de RvdK en meer specifiek naar de casusregie. Dit onderzoek stelt dat het de taak van de RvdK is om de uitvoering van de jeugdreclassering te bewaken. Deze taak is belangrijk omdat een goede uitvoering van jeugdreclassering ervoor kan zorgen dat het recidiverisico vermindert en een jongere zich beter kan ontwikkelen. De RvdK heeft hierin een cruciale functie, omdat hij kan signaleren dat de uitvoering van de jeugdreclassering niet volgens de afgesproken doelen verloopt of onvoldoende resultaten behaalt. De RvdK kan hierover teruggeven wat er niet werkt en wat er anders zou kunnen.[56]

In 2017 benadrukten de Inspecties in het casusonderzoek Nissewaard[57] het belang van deze taak opnieuw. Daarbij stelden zij dat samenwerking en afstemming tussen betrokken professionals van belang is om continuïteit in hulp te borgen en dat de RvdK hieraan met de toezichthoudende taak een bijdrage levert.

4.2 Bevindingen Inspecties

4.2.1 Belang van de toezichthoudende taak

Uit de gesprekken met toetsers blijkt dat zij bij de toetsing van de rapportages een meerwaarde zien in hun onafhankelijke positie. Doordat zij zelf geen uitvoering geven aan de jeugdreclasseringsmaatregel en geen hulpverleningsrelatie met de jongere hebben, kunnen zij objectief reageren op de uitvoering van de

[53] Handreiking voor regioteams bij de inrichting van de casusregie strafzaken 2018 e.v. Raad voor de Kinderbescherming. 2018.
[54] Auditrapport toezichthoudende taak jeugdreclassering. Raad voor de Kinderbescherming. 2014.
[55] Dit is de voorloper van de huidige Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.
[56] Kwaliteit van de casusregie straftaak Raad voor de Kinderbescherming. Inspectie Jeugdzorg. 2013.
[57] Casusonderzoek Nissewaard- Onderzoek naar aanleiding van het onverwacht overlijden van een jongere. Inspectie Gezondheidszorg en jeugd en Inspectie Justitie en Veiligheid. Gepubliceerd in 2017.

jeugdreclassering. Ook de geïnterviewde officieren van justitie en een deel van de jeugdreclasseerders onderschreven deze meerwaarde.

Daarnaast stellen respondenten de helikopterview van de RvdK op prijs. De RvdK staat op grotere afstand tot de casus en kan deze vanuit een bredere context benaderen. Doordat de RvdK onderzoek doet en over de inzet van de jeugdreclassering adviseert, heeft hij weet van de doelen en leefgebieden waaraan de jeugdreclassering moet werken om de kans op recidive te verminderen. Met de toezichthoudende taak kan hij tijdig signaleren of de uitvoering van de jeugdreclassering volgens de voorgestelde doelen verloopt en voldoende resultaten behaalt.

Uit de gesprekken met officieren van justitie blijkt dat zij meerwaarde ervaren in de toezichthoudende taak als een medewerker van de RvdK die uitvoert naast de andere casusregietaken. Nu de meeste GI's gekozen hebben voor generalistisch werken, neemt volgens de officieren van justitie de specifieke kennis van het jeugdstrafrecht bij de jeugdreclassering af. De toetsing van de rapportages door medewerkers van de RvdK met specifieke kennis van het strafrecht, houdt de kwaliteit van de uitvoering van de jeugdreclassering mede op peil. De officieren van justitie stellen de kennis en expertise van de RvdK op prijs en maken hiervan gebruik. Wanneer de toetsing door de RvdK is uitgevoerd, hoeven zij doorgaans minder kritisch zelf nog naar de rapportage te kijken. Het OM vertrouwt hierbij op een goede uitvoering van de toetsing door de RvdK en werkt hier verder op door. Zij geven echter aan dat meer interveniëren van de RvdK op de rapportages van de jeugdreclassering in sommige situaties wenselijk is.

De Inspecties constateren dat er bij de toetsers van de RvdK veel kennis en expertise aanwezig is op het gebied van de toezichthoudende taak en het jeugdstrafrecht. Zoals in hoofdstuk 1 beschreven, was de toezichthoudende taak voor de reorganisatie naar zelforganiserende teams onderdeel van de functie casusregie en voerden casusregisseurs deze uit. De toetsers gaven aan dat dit takenpakket ook na de reorganisatie bij elkaar moet blijven. Versnippering van deze taken leidt volgens hen tot kwaliteitsverlies. In (bijna) alle teams is er voor gekozen de casusregietaken, waaronder de toetsingen, (voorlopig) bij de medewerkers te beleggen die deze taken in het verleden ook uitvoerden. Zoals ook eerder in hoofdstuk 3 staat beschreven, zijn toetsers vertrokken en niet altijd vervangen. De uitvoering en kennis van de casusregietaken, waaronder de toezichthoudende taak, berust hierdoor bij een kleine groep medewerkers. De Inspecties hoorden slechts op één locatie dat de RvdK nieuwe medewerkers in deze taak opleidt.

4.2.2 Zichtbaarheid bij partners

Uit verschillende gesprekken met officieren van justitie en jeugdreclasseerders komt naar voren dat de toezichthoudende taak voor hen weinig zichtbaar is. Beide ketenpartners horen er nauwelijks iets over terug.[58] Jeugdreclasseerders sturen hun rapportages in, maar horen niets wanneer de RvdK hiermee akkoord is. Het OM krijgt een rapportage, maar weet vaak niet of de RvdK deze heeft getoetst. Veel geïnterviewden omschrijven de toezichthoudende taak als "een black box". Zij hebben behoefte aan meer zichtbaarheid van de RvdK rondom deze taak.

[58] Uitzondering hierop betreft de locatie Amsterdam die van iedere toetsing een brief opstelt en deze verstuurt aan GI en OM.

Zoals in het vorige hoofdstuk beschreven koppelt de RvdK zijn akkoord na toetsing niet terug aan de GI. Het OM krijgt op zeer beperkte schaal een expliciet bericht dat de RvdK de rapportage getoetst heeft. Drie locaties sturen bij een negatieve terugmelding van de jeugdreclassering (soms) een brief naar het OM met daarin een akkoord of een advies. De toetsers geven aan dat ze geen meerwaarde zien in een terugkoppeling van de uitkomst van hun toetsing naar het OM en GI. Een akkoordbrief na toetsing voegt volgens hen niets toe. Zij ervaren een terugkoppeling als een bureaucratische handeling en beschrijven dit als "brieven schrijven om het brieven schrijven". Ook een jongere merkt niet dat de RvdK zijn rapportage toetst. De toetser toetst het rapport vanaf schrift en betrekt hier de jongere niet bij. De jongere krijgt ook geen terugkoppeling van de toetsing.

De Inspecties zien op de locatie Leeuwarden een voorbeeld waarbij de RvdK rondom de toezichthoudende taak zichtbaar is voor zijn ketenpartner. Dit betreft het MIA-overleg[59]. Hier zit de RvdK eens in de zes weken aan tafel met de GI's die in dat gebied jeugdreclasseringsmaatregelen uitvoeren. Op de agenda staat onder andere casuïstiek waarvan de rapportagetermijn verlopen is en het rapport nog niet bij de RvdK binnen is en zaken waarin de jeugdreclassering een officiële waarschuwing gaf of een negatieve terugmelding overweegt of heeft gedaan. De RvdK verwacht in dit overleg verantwoording van de GI's waarom de rapportages nog niet gereed zijn. Daarnaast is ruimte om casuïstiek inhoudelijk te bespreken. De locatie geeft aan dat dit overleg ervoor zorgt dat rapportagetermijnen inzichtelijk zijn en dat medewerkers van de GI en de RvdK elkaar goed weten te vinden.

Ook op andere locaties horen de Inspecties dat men in de keten bekijkt of de toezichthoudende taak op een andere wijze invulling kan krijgen. Zo zijn er ideeën om de toetsing uit te laten voeren door de raadsonderzoeker die het strafadvies schreef of om aan te sluiten bij een bespreking tussen jeugdreclassering, jongere en zijn ouder(s) en de toetsing binnen dit overleg uit te voeren.

4.3 Deelconclusie

De Inspecties zijn van mening dat de toezichthoudende taak een belangrijke rol speelt in de effectiviteit en borging van continuïteit en samenhang binnen de jeugdstrafrechtketen. Een goede uitvoering van de jeugdreclassering kan ervoor zorgen dat de kans op herhaling van delictgedrag afneemt. De RvdK levert, als de taak goed wordt uitgevoerd, met een objectieve en overstijgende blik een bijdrage aan een effectieve en passende afdoening voor de jongere. De RvdK kan, wanneer hij de taak goed uitvoert, tijdig signaleren en bijsturen als de uitvoering van de begeleiding door de jeugdreclassering niet in samenhang is met eerdere activiteiten of resultaten op doelen onvoldoende bereikt worden.

[59] MIA staat voor maandelijks inhoudelijk afstemmingsoverleg.

De Inspecties zien risico's voor de meerwaarde van deze taak zowel binnen de RvdK als voor de partners in de jeugdstrafrechtketen. Dit komt door hoe de RvdK zijn toezichthoudende taak in combinatie met de bredere casusregietaken nu uitvoert. Het hebben van deze meerwaarde vraagt van de RvdK dat hij de organisatie, invulling en uitvoering van de toezichthoudende taak verbetert.

De kennis en expertise over het jeugdstrafrecht en de toezichthoudende taak zit bij een kleine groep medewerkers. Het vertrek van medewerkers en het gebrek aan (bij-/na-)scholing op deze specifieke taak, maakt dat de kennis die nodig is voor een goede uitoefening van deze taak verdwijnt. De Inspecties achten behoud en overdracht van die bredere kennis noodzakelijk.

Tot slot concluderen de Inspecties dat de zichtbaarheid van de toezichthoudende taak voor de ketenpartners niet groot genoeg is om van voldoende betekenis te kunnen zijn voor hun werk of hun taak. Als ketenpartners weten wat de RvdK specifiek doet en hij hierover communiceert en terugkoppelt, zal de taak meer gaan leven en een explicietere plek innemen in de borging en samenhang van de jeugdstrafrechtketen.

Aanbevelingen aan de RvdK:

- Borg de kennis en expertise over de toezichthoudende taak, voor zowel toetsers als voor administratief ondersteuners, breed in de organisatie

- Werk transparant; maak, voor het bereiken van meerwaarde binnen de jeugdstrafrechtketen, aan je partners inzichtelijk wat je doet, hebt gedaan en welk doel dit dient binnen de uitvoering van de toezichthoudende taak

Bijlage
Wederhoortabel

Tabel b. *Wederhoortabel*

Nr.	Inzagepartij	Hoofdstuk/ paragraaf	Te corrigeren tekst (eerste…laatste woord)	Argumentatie/onderbouwing van uw reactie	Reactie Inspecties
1	Jeugdzorg Nederland	Inleiding 1.1	Voorheen verliep het berichtenverkeer…nu rechtstreeks. Voorheen verliep het berichtenverkeer bij een gedwongen Toezicht en Begeleiding….	Bij en vrijwillige TenB is de RvdK zelf opdrachtgever en rapporteert de jr rechtstreeks aan de RvdK. Het uitgangspunt is immers rechtsreeks rapporteren aan de opdrachtgever	Correctie overgenomen
1	Openbaar Ministerie	Hoofdstuk 2, paragraaf 2.1	Op p.14 wordt gesproken over vonnissen en beschikkingen. De beschikkingen worden niet verder uitgewerkt en komen verder in de tekst nergens terug.	De beschikking (lees strafbeschikking) is nog niet ingevoerd voor jeugdzaken dus juister is het om nog over de OM afdoening te spreken en niet over beschikking.	Uit het rapport is de term 'beschikking' verwijderd. In de leeswijzer op pag. 15 is een voetnoot opgenomen met de volgende tekst: Voor het leesgemak hebben de Inspecties

					er in het rapport voor gekozen om overal de term 'vonnis' te gebruiken. Het is echter ook mogelijk dat het OM een jongere een aanbod doet voor gedwongen jeugdreclasseringsbegeleiding waarmee een gang naar de rechter voorkomen kan worden. Dit wordt een OM afdoening genoemd.
1	RvdK	Conclusie onderzoekvraag 3	In gevallen … borgen.	De raad vervangen door de RvdK.	Correctie overgenomen
2	RvdK	1.4 Organisatie van de RvdK	Zelfsturend	De RvdK werkt niet met zelfsturing, maar met zelforganisatie. Het woord zelfsturing komt vaker voor in dit rapport, graag overal corrigeren.	Op alle plekken is 'zelfsturende' teams vervangen door 'zelforganiserende' teams
3	RvdK	2.1 Binnenkomst vonnis	Hij hangt … casusplan aan.	Het woord 'aan' toevoegen in deze zin: Hij hangt het vonnis onder het tabblad 'documenten', maakt een contactmoment *aan* waarin hij de binnenkomst registreert en maakt een casusplan aan.	Correctie overgenomen
4	RvdK	2.2 Termijnbewaking	Opmerking betreffende afbeelding 2.2: Procesplaat termijnbewaking	Binnenkomst te toetsen rapportage vindt niet altijd via JD-online plaats, in principe kan het zo zijn dat rapportages na toetsing aangepast moeten worden. Er kunnen namelijk geen concepten in JD-online gehangen worden en rapportages verwijderen uit JD-online is veelomvattend proces. In sommige regio's is het daarom gebruikelijk dat te toetsen rapportages via email binnenkomen en na akkoord/ toetsing door JR zelf in JD-online gehangen worden.	Dit staat in paragraaf 3.1.1 als zodanig beschreven. Omwille van de leesbaarheid van de afbeelding is deze minder voorkomende situatie niet opgenomen.
5	RvdK	2.3.2 Het uitvoeren van	Afbeelding 2.3: diversiteit in termijnbewaking	Het schema wekt de indruk dat bij goed uitgevoerde termijnbewaking	De Inspecties hebben de tabel uit het rapport gehaald. De tekst van

		termijnbewaking		(na rappelleren) 100 % rapportage zal binnenkomen. Ook lijkt het alsof bij ontbreken van termijnbewaking de verdeling, tussen tijdig, niet tijdig en helemaal niet, precies 3:3:3 is, maar daar is geen onderbouwing van. Schema's geven altijd een vereenvoudiging van de werkelijkheid weer. Dit schema voegt weinig toe, zou ook uit het rapport gehaald kunnen worden.	subparagraaf 'Grote variëteit in mate van uitvoering termijnbewaking' is aangescherpt om het doel van de tabel in tekst te kunnen vatten.
6	RvdK	3.2 Aanwijzings-bevoegdheid	De RvdK heeft een …… aanwijzingsbevoegdheid.	Vreemde zinsnede. Wijzigen in : De RvdK heeft de wettelijke bevoegdheid om de GI een aanwijzing te geven bij een zwaarwegende reden. Dit is een vorm van escaleren.	Suggestie overgenomen
7	RvdK	3.3.1 De inhoudelijke toetsing	Er zit …. Is ingevuld.	Het moet toezichthoudende taak zijn: Er zit echter grote diversiteit in de manier waarop hij toetst. Een oorzaak hiervan is dat de wettelijke toezicht*houdende* taak niet op centraal niveau door de RvdK nader is ingevuld.	Correctie overgenomen
8	RvdK	3.3.1 De inhoudelijke toetsing	Ze vinden ….. taken.	Ze vinden de taak minder belangrijk in verhouding tot hun andere (*bv* civiele) taken.	De Inspecties hebben in plaats van 'bijvoorbeeld' 'met name' toegevoegd, aangezien civiele taken door geïnterviewden hoofdzakelijk werden genoemd.
9	RvdK	3.3.2 Niet direct akkoord met de rapportage	Opvallend … betreffen.	De interpretatie van de aanwijzingsbevoegdheid is niet eenduidig. De RvdK heeft tot nu toe in ieder geval intern de beleidslijn dat de aanwijzingsbevoegdheid alleen van toepassing is op inhoudelijke bezwaren.	Deze reactie is met een voetnoot aan het rapport toegevoegd.

II Bijlage Bronnenlijst

Geraadpleegde documenten

Auditrapport toezichthoudende taak jeugdreclassering. Raad voor de Kinderbescherming. 2014.

Casusonderzoek Nissewaard- Onderzoek naar aanleiding van het onverwacht overlijden van een jongere. Inspectie Gezondheidzorg en Jeugd in oprichting en Inspectie Justitie en Veiligheid. 2017

Essay Werken vanuit de bedoeling: de RvdK op weg naar 2020. Raad voor de Kinderbescherming. 2018

Handelingskader toezichthoudende taak in strafzaken. Raad voor de Kinderbescherming. 2017

Handreiking Gemeente en Raad voor de Kinderbescherming: Terughoudend waar het kan, doorpakken waar nodig. 2014

Handreiking voor regioteams bij de inrichting van de casusregie strafzaken 2018 e.v. Raad voor de Kinderbescherming. 2018

Het Kwaliteitskader van de Raad voor de Kinderbescherming. Raad voor de Kinderbescherming. 2016

Jeugdbescherming en jeugdreclassering 2017. Centraal Bureau voor de Statistiek. 2018

Ketenprocesmodel JSK-Jeugdstrafrechtketen. 2016

Kwaliteit van de casusregie straftaak Raad voor de Kinderbescherming. Inspectie jeugdzorg. 2013

Onderzoek Jeugdreclassering- Vakmanschap binnen kaders. Inspectie Justitie en Veiligheid. 2018

Protocol strafzaken. Raad voor de Kinderbescherming. 2016

Samenwerkingsprotocol Raad voor de Kinderbescherming en Bureau Jeugdzorg Limburg. 2016

Werkbeschrijving Administratieve ondersteuning Casusregie. 2017

Geraadpleegde websites

www.inspectie-jenv.nl
Casusonderzoek Nissewaard- Onderzoek naar aanleiding van het onverwacht overlijden van een jongere;
Onderzoek Jeugdreclassering- Vakmanschap binnen kaders.

www.kinderbescherming.nl
Ambitie
Documenten
Jeugdstrafzaken
Kerntaak en kernwaarden
Over ons

www.wetten.overheid.nl
Jeugdwet
Wet op de Jeugdzorg
Wetboek van Strafrecht
Wijziging van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering en enige andere wetten in verband met de invoering van een adolescentenstrafrecht

Geraadpleegde wetgeving

Jeugdwet

Wet op de Jeugdzorg (in 2015 vervangen door de Jeugdwet)

Wetboek van Strafrecht, artikel 77hh

Wijziging van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering en enige andere wetten in verband met de invoering van een adolescentenstrafrecht

III

Bijlage Afkortingen

Afkorting	Betekenis
3RO	De drie reclasseringsorganisaties (Reclassering Nederland, Stichting Verslavingsreclassering GGZ, Leger des Heils Jeugdbescherming & Reclassering)
AICE	Advies- en Informatiecentrum Executieketen
CORV	Collectieve Opdrachten Routeer Voorziening
KBPS	Kinderbescherming Bedrijfs Processen Systeem
GI	gecertificeerde instelling
IGJ	Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
Inspectie JenV	Inspectie Justitie en Veiligheid
Inspecties	Inspectie JenV en IGJ
MDO	Multidisciplinair overleg
MIA(overleg)	Maandelijks Inhoudelijk Afstemmingsoverleg
OM	Openbaar Ministerie
RvdK	Raad voor de Kinderbescherming

Missie Inspectie Justitie en Veiligheid

De Inspectie Justitie en Veiligheid houdt voor de samenleving, de ondertoezichtgestelden en de politiek en bestuurlijk verantwoordelijken toezicht op het terrein van justitie en veiligheid
om inzicht te geven in de kwaliteit van de taakuitvoering en de naleving van regels en normen,
om risico's te signaleren
en om organisaties aan te zetten tot verbetering.
Hiermee draagt de Inspectie bij aan een rechtvaardige en veilige samenleving.

Missie Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd

We kunnen in Nederland vertrouwen op goede gezondheidszorg en jeugdhulp. Voor iedereen, altijd en overal.
Dat willen we zo houden, ook voor volgende generaties. Daarom bewaken en bevorderen wij goede en veilige zorg. Wij gaan uit van gezond vertrouwen in de aanbieders van zorg en de jeugdhulp. Omgekeerd vragen we vertrouwen in ons toezicht en onafhankelijke oordeel.
Wij zijn de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, IGJ, onderdeel van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Dit is een uitgave van:
Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Turfmarkt 147 | 2511 DP Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
Contactformulier | www.inspectie-jenv.nl

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Stadsplateau 1 | 3521 AZ, Utrecht
Postbus 2518 | 6401 DA, Heerlen
www.igj.nl

November 2018

Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.
Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is toegestaan,
mits deze uitgave als bron wordt vermeld.